

‘Document Oordeelsvorming o.b.v. GIAS’

Handleiding voor de kwaliteitsbeoordeling
van de internal auditfunctie

Toezihtsorgaan op de Kwaliteitstoetsingen (TKT)
16 december 2024

Inleiding 'Document Oordeelsvorming kwaliteitstoetsingen'

Doel document

Het IIA streeft een kwalitatief goede beroepsuitoefening door haar leden na. Het naleven van de Standaarden van het IIA draagt daar ook aan bij. Een en ander is meer specifiek vastgelegd in het '[Reglement externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland](#)', zoals vastgesteld door de algemene ledenvergadering van 13 mei 2024. Het Toezichtsorgaan op de Kwaliteitstoetsingen (TKT) is conform dit reglement belast met het toezicht op de uitvoering van de kwaliteitstoetsingen.

Voor u ligt het 'Document Oordeelsvorming o.b.v. GIAS, Handleiding voor de kwaliteitsbeoordeling van de internal auditfunctie' (DO). Dit document is onderdeel van de verdere professionalisering van de externe kwaliteitstoetsing aan de beroepsnormen van het IIA. Het DO is aangepast aan de nieuwe Standaarden, de Global Internal Audit Standards (GIAS) die per 9 januari 2025 effectief zijn.

Het DO dient als guidance voor alle toetsers die de door het IIA (eens in de 5 jaar) verplicht gestelde externe kwaliteitstoets uitvoeren; het geeft aan hoe de beroepsnormen te interpreteren en in welke situaties een 'DNC' of 'PC' van toepassing is. Hiermee wil het TKT borgen dat het resultaat van een bepaalde toetsing hetzelfde is, ongeacht de toetsende partij en de toetsers. Wij achten een dergelijk instrument belangrijk en passend bij de huidige status van de internal auditfunctie in Nederland, zoals die onder meer tot uiting komt in de Code Corporate Governance.

Totstandkoming en status

Het DO is oorspronkelijk ontwikkeld door de Commissie Kwaliteitstoetsingen van het IIA (CKT). In 2019 is deze bijgesteld, na een consultatie bij alle toetsende partijen. De nu voorliggende versie is het resultaat van projectgroep met vertegenwoordigers van zeven toetsende partijen en een consultatie van alle toetsende partijen.

Het DO is per 9 januari 2025 formeel van kracht. Dat betekent dat het vanaf 9 januari 2025 verplicht is om dit hulpmiddel toe te passen bij uw (eind-)oordeelsvorming.

Het DO is een 'levend' document. Dat geldt zeker voor deze versie die grondig is herzien op basis van de nieuwe (GIAS) Standaarden. In de loop van 2025 zullen de ervaringen bij de toetsende partijen worden geëvalueerd (op inhoud, opzet en omvang) en zal het DO waar nodig worden verbeterd.

Ook in de verdere toekomst zal het DO worden aangepast o.b.v. aanpassingen van de beroepsnormen alsmede o.b.v. opmerkingen, vragen en leerervaringen vanuit de toetsende partijen. Het verzoek is aldus deze aan het TKT door te geven, via peter.hartog@iia.nl. Vragen en opmerkingen die vragen om een nadere analyse, zullen door het TKT worden voorgelegd aan de Commissie Professional Practices.

Opbouw

Het DO bestaat uit drie delen:

1. De toelichting van de opzet en scoresystematiek van het DO.
2. De sheet 'Eindoordeel'.
3. Het deel waarin (per domein en per principe) per Standaard de nalevingscriteria ofwel de requirements zijn aangegeven, bestaande uit 3 kolommen:
 - Het nummer van de Standaard
 - De titel en requirements van de betreffende Standaard, zoals vermeld in GIAS én in de Quality Assurance Manual van het IIA.
 - De oordeelsvorming, waarin een nadere duiding wordt gegeven van de te geven oordelen per Standaard resp. Principe: in welke situatie wordt welke score gegeven. In deze kolom staan enerzijds, waar van toepassing feitelijke situaties beschreven en anderzijds hoe de scores over de requirements te totaliseren tot een score per Standaard, en over de Standaarden heen tot een score per Principe.

Leeswijzer/toelichting oordeelsvorming

Gezien de diverse vragen die hierover zijn gesteld, willen we graag drie punten toelichten:

- De externe kwaliteitstoetsing is gericht op het vaststellen van de huidige situatie en niet bedoeld om te kijken in hoeverre de IAF de afgelopen (vijf) jaren heeft gefunctioneerd. Het doel van de kwaliteitstoetsing is immers leren en verbeteren. Het kijken naar de werkwijze in de periode voorafgaande aan een grote verandering daarin is niet zinvol. Dit betekent ook dat bij het beoordelen van de dossiers een relatief korte referentieperiode wordt gehanteerd, die representatief is voor de huidige situatie, zoals tot een ½ jaar, tot 1 jaar of tot 1½ jaar terug.
- Daar waar in de Standaarden gesproken wordt over “senior management en het bestuur” is dat voor de Nederlandse situatie in de kolom Oordeelsvorming vertaald als RvB/AC/RvC. Dit omvat de combinatie van besturing van de organisatie en toezicht daarop. Een adequate relatie met RvB en met AC/RvC waarborgt de onafhankelijke positionering én positie om de rol goed in te vullen.

Er kan worden gediscussieerd over de vraag of de RvB deel uitmaakt van het bestuur (de Board) of niet en in het verlengde daarvan dus of met het senior management de RvB danwel de laag onder de RvB wordt bedoeld, en dus of ook met die laag het charter, het jaarplan, etc. moet worden besproken (naast de goedkeuring door RvB/AC/RvC). Of dat zo is, is afhankelijk van de governance in de betreffende organisatie. Wel kan in het algemeen worden gesteld dat voor het verkrijgen van voldoende inzicht en draagvlak in de organisatie, alsmede voor het goed kunnen uitoefenen van de ‘trusted advisor’-rol, het aanbeveling verdient de diverse aspecten van werkwijze en scoping ook af te stemmen met het topmanagement onder de Raad van Bestuur. Dat geldt zeker voor de risicoanalyse in het kader van de jaarplanning.
- Op het moment dat niet aan een Standaard wordt voldaan, maar gerichte actie onderhanden is, kan, afhankelijk van de status van die actie, een PC worden gegeven. Zolang de actie onderhanden is en dus nog niet geheel wordt voldaan aan de Standaard, kan geen GC of FC worden gegeven.

Gebruik

Zoals gezegd is het gebruik van het DO verplicht.

De tabel waarin de oordelen over de Principes oprollen tot een eindoordeel heeft de status "pas toe of leg uit". Uiteraard dienen toetsers, op basis van hun professional judgement, de context in overweging te nemen bij hun (eind)oordeel en niet automatisch deel-oordelen optellen.

Daar waar het 'leg uit' principe gebruikt wordt, zal de toetsende partij het TKT de motivatie daarvan doen toekomen, in of samen met het rapport.

Wij hopen hiermee een constructieve bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de externe kwaliteitstoetsingen en u als toetsers praktische guidance te geven. Daar waar u opmerkingen heeft dit verder te verbeteren, horen we dat graag.

Arnoud Daan, Steffen Jeuken en Jac Ponjee
Toezichtsorgaan op de Kwaliteitstoetsingen (TKT)

1. Toelichting opzet en scoresystematiek

Focus en mate van detaillering

Bij het uitwerken van het document zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Gezien de omvang van de Standaarden, beoogt het DO een zo simpel en consistent mogelijke score-systematiek (systematiek van oordeelsvorming) te beschrijven.
- Het document beschrijft daartoe de oordeelsvorming voor het totaliseren van de scores op het niveau van Standaarden, principes en de overall ofwel eindscore.
- Vanwege het uitgangspunt ‘keep it simple’ en de focus op het ‘totaliseren’:
 - Wordt er geen toelichting gegeven bij de scores per requirement.
 - Wordt er geen toelichting gegeven ‘hoe’ het assessment uit te voeren.Voor het ‘werkprogramma’ wordt verwezen naar de QA Manual. Daarbij worden in GIAS bij de ‘Examples of evidence of conformance’ ook voorbeelden gegeven van documenten die kunnen worden gebruikt om de naleving vast te stellen.

Scores - rating

- Net als in de QA Manual (die geldt als recommended guidance) wordt een 4-punts-schaal gehanteerd: Full Conformance (FC), General Conformance (GC), Partial Conform (PC) en Nonconformance (DNC).
 - De score FC geldt alleen als alles geheel op orde, d.w.z. een FC op alle onderliggende requirements resp. Standaarden.
 - GC: er zijn één of meer hiaten, maar de bedoeling van Standaard/principe is gehaald.
 - PC: er zijn een of meer hiaten en de bedoeling van Standaard/principe is niet gehaald, maar de omvang van de noodzakelijke corrigerende maatregelen is relatief klein.
 - DNC: er zijn een of meer hiaten, de bedoeling van Standaard/principe is niet gehaald en de omvang van de noodzakelijke corrigerende maatregelen is relatief significant
- Opgemerkt in het DO de terminologie van de scores uit de QA Manual wordt gevolgd. Dat betekent een onderscheid tussen:
 - Conformance – voor de scores op requirements en Standaarden
 - Achievement – voor de scores op principes en overall score.

Oordeelsvorming

- We rollen ‘van onder op’ in de oordeelsvorming. Gestart wordt met een score per requirements. Op basis daarvan wordt getotaliseerd tot een score per Standaard, en vervolgens over de Standaarden heen tot een score per principe, en uiteindelijk over de principes tot de eindscore.

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

- Om het zo simpel mogelijk te houden, wordt in beginsel een ‘kwantitatieve’ scoremethodiek gehanteerd, waarbij de score afhankelijk is van het aantal PC en DNC’s (rekening houdend met het verschil tussen kritieke en niet-kritieke requirements).
Dit wordt met name gedaan voor requirements die ‘goed’ meetbaar zijn.
Als dat niet het geval is, wordt een ‘kwalitatieve’ omschrijving van de scores gegeven. Zie daartoe met name Domein II.
- Een aantal van de requirements resp. Standaarden is als zeer belangrijk ofwel ‘**kritiek**’ gedefinieerd. Deze zijn in **rood** geschreven.
Kritiek betekent dat de score op deze requirements (resp. Standaard) bepalend is voor de totaalscore op het hogere niveau. Ofwel een score PC (resp. DNC) op een kritieke requirement, betekent een PC (resp. DNC) op Standaard-niveau.

Toelichting scores

Vanwege de verschillen in aard tussen de Standaarden, bestaan in het DO verschillende wijzen van beschrijving van de scores en scoresystematiek:

- Domein II (en Standaarden 11.4 en 11.5)
In deze Standaarden betreft een groot deel van de requirements gedrag van de auditors. Dat is vaak moeilijk vast te stellen. In die gevallen is daarom, in lijn met de ‘voorbeelden van conformance’ in GIAS, gekozen om de score te baseren op:
1) de borging van het gewenste gedrag, en
2) afhandeling van incidenten.
Dat is het geval voor de principes 1, 2, 4 en 5. Daar worden aldus kwalitatieve beschrijvingen van de diverse scores gegeven.
Omdat alle ethische en professionele waarden essentieel zijn, wordt hier geen onderscheid gemaakt tussen kritieke en niet-kritieke Standaarden.
- Domeinen III en IV
Hier worden alleen zgn. kwantitatieve beschrijvingen van de scoresystematiek gegeven, inclusief het onderscheid tussen kritieke en niet-kritieke Standaarden.
- Domein V
Voor de beoordeling van de Standaarden en daarin opgenomen requirements binnen Domein V (Principes 13 t/m 15) wordt gebruik gemaakt van (een representatieve selectie van) dossier-reviews. Hierbij wordt eerst op dossierniveau nagegaan of wordt voldaan aan de genoemde requirements of niet. Vervolgens wordt over de dossiers heen een (totaal)oordeel per requirement bepaald.
Hierbij is in de scores uitgegaan van een selectie van 4 dossiers. Indien dat (substantieel) meer is - om sprake te laten zijn van een representatieve selectie – dient de scoresystematiek daarop te worden aangepast.
Daarna gaat het totaliseren over de requirements tot een score op de Standaard resp. het totaliseren over de Standaarden tot een score op het principe vergelijkbaar met de andere domeinen. Dit is hieronder per Standaard beschreven.
Bij een DNC op één van de dossiers (desnoods aan te vullen met een deelwaarneming van additionele dossiers, die alleen op deze Standaard(en) worden

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

beoordeeld) wordt onderzocht of sprake is van een incidenteel of structureel probleem. Deze root cause analyse zal leiden tot een totaal-oordeel op de requirement over de dossiers heen.

- In de beschrijvingen wordt aangegeven waarom een hogere score niet van toepassing is.
Zodoende is de volgorde FC – GC – PC – DNC.
 - Daarbij geldt dat de score FC nergens wordt beschreven; er geldt immers in alle gevallen dat de score FC alleen geldt als alles geheel op orde, d.w.z. een FC op alle onderliggende requirements resp. Standaarden.
 - Dit uitgangspunt betekent ook dat bij de GC wordt beschreven waarom het geen FC is (i.p.v. het vermelden van de eisen waaraan wel wordt voldaan – dat laatste zou een herhaling van vrijwel alle requirements betekenen). Dit geldt ook voor de PC ten opzichte van de GC en de DNC weer ten opzichte van de PC.
- Zoals gezegd wordt, om de omvang te beperken, geen beschrijving gegeven van de scores op requirement-niveau. De requirements zijn in het algemeen voldoende duidelijk om de score te kunnen bepalen. Het DO gaat vervolgens in op de vraag hoe die scores te totaliseren.

2. Eindoordeel

OVERALL EINDSCORE	Eindoordeel Voldoet geheel – Full achievement (FA)	Alle principes scoren FA
	Eindoordeel Voldoet in het algemeen – General achievement (GA)	- PR 1 t/m 12: maximaal 1 PA - PR 13 t/m 15: maximaal 1 DNA (zonder PA) - Totaal: maximaal 2 PA's (zonder DNA's)
	Eindoordeel Voldoet gedeeltelijk – - Partial achievement (PA)	- PR 1 t/m 12: maximaal 2 PA's (zonder DNA) - PR 13 t/m 15: maximaal 2PA's of maximaal 1 DNA met 1 PA - Totaal: maximaal 3 PA's
	Eindoordeel Voldoet Niet – Nonachievement (DNA)	- PR 1 t/m 12: 1 of meer DNA's - PR 13 t/m 15: 3 PA's of 2 of meer DNA's - Totaal: 4 of meer PA's

Toelichting:

- De tabel waarin de oordelen over de principes oprollen tot een eindoordeel heeft de status "pas toe of leg uit". Uiteraard dienen toetsers, op basis van hun professional judgement, de context in overweging te nemen bij hun (eind)oordeel en niet automatisch deel-oordelen optellen.
- De overall score wordt berekend door het totaliseren van de scores op de 15 principes.
- Daarbij bestaat verschil in zwaarte van de principes: de domeinen II ('gedragscode'), III (governing) en IV (managing) tellen zwaarder ofwel als 'kritiek' (ten opzichte van domein V (performing)).
- In de QA Manual wordt de suggestie gedaan de scores van de principes als tussenstap eerst te vertalen naar een score op Domein I (de Purpose Statement (PS)), waarbij ook wordt gesteld dat deze in beginsel gelijk is als de overall score. In dit DO is dat niet gedaan; de PS is immers 'vertaald in alle principes in de andere domeinen.

3. Scoresystematiek per principe en Standaard

STANDAARD	NALEVINGSCRITEIA - REQUIREMENTS	OORDEESLVORMING
DOMEIN II	ETHIEK EN PROFESSIONALITEIT	<i>In dit domein betreft een groot deel van de requirements gedrag van de auditors. Dat is vaak moeilijk vast te stellen. In die gevallen is daarom, in lijn met de ‘voorbeelden van conformance’ in GIAS, gekozen om de score te baseren op 1) de borging van het gewenste gedrag+ 2) afhandeling van incidenten. Dat is het geval voor de principes 1, 2, 4 en 5.</i>
Principe 1	Geef blijk van integriteit	GA als: - Maximaal 1 PC op de Standaarden (en geen DNC) PA als: - Maximaal twee PC op de Standaarden (en geen DNC) DNA als: - Een DNC op minimaal één van de onderliggende Standaarden
Standaard 1.1	Eerlijkheid en professionele moed - Internal auditors moeten hun werk met eerlijkheid en professionele moed uitvoeren. - Internal auditors moeten waarheidsgetrouw, nauwkeurig, duidelijk, open en respectvol zijn in al hun professionele relaties en communicatie, zelfs wanneer zij sceptisch zijn of een tegengesteld standpunt bieden. - Internal auditors mogen geen valse, misleidende of bedrieglijke verklaringen afleggen, noch bevindingen of andere relevante informatie uit de communicatie verhullen of weglaten. - Internal auditors moeten alle materiële feiten bekendmaken die bij hen bekend zijn en die, als ze niet openbaar worden gemaakt, van invloed kunnen zijn op het vermogen van de organisatie om goed geïnformeerde beslissingen te nemen. - Internal auditors moeten blijk geven van professionele moed door eerlijk te communiceren en passende actie te ondernemen, zelfs wanneer ze worden geconfronteerd met dilemma's en moeilijke situaties.	GC als: - De IAF stimuleert ‘eerlijkheid en professionele moed’ en verkrijgt hierover feedback van belangrijke belanghebbenden en heeft hier een juiste werkomgeving voor ingericht (bijv. een opleidingsplan, ethiek training en het onderwerp wordt meegenomen in beoordeling gesprekken), <i>en het overgrote deel, maar niet alles, vindt volgens plan plaats.</i> - Als incidenten hebben plaatsgevonden, zijn ze opgepakt door de CAE en besproken met de betreffende medewerkers. PC als: - Incidenten worden opgepakt door de CAE, maar onvoldoende besproken. - De IAF heeft een aantal elementen ingericht om ‘eerlijkheid en professionele moed’ te stimuleren, maar in de praktijk wordt hier niet altijd consistent invulling aan gegeven. DNC als:

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	6. Het hoofd van de internal auditfunctie moet een werkomgeving in stand houden waarin internal auditors zich gesteund voelen bij het uiten van legitieme, op bewijs gebaseerde opdrachtresultaten, ongeacht of deze gunstig of ongunstig zijn.	○ Incidenten worden niet of in onvoldoende mate opgepakt door de CAE en besproken met betreffende medewerker. ○ Internal auditors voelen zich niet gesteund bij het uiten van legitieme, op bewijs gebaseerde opdrachtresultaten. ○ De IAF verkrijgt geen structurele feedback van belangrijke belanghebbenden en/of heeft geen werkomgeving ingericht om eerlijkheid en professionele moed in stand te houden / te stimuleren (e.g. opleidingsplan ontbreekt, er is geen training op ethiek en het onderwerp wordt niet meegenomen in functioneringsgesprekken).
Standaard 1.2	De ethische verwachtingen van de organisatie 1. Internal auditors moeten de legitieme en ethische verwachtingen van de organisatie begrijpen, respecteren, eraan voldoen en eraan bijdragen, en moeten gedrag kunnen herkennen dat in strijd is met deze verwachtingen. 2. Internal auditors moeten in de organisatie een op ethiek gebaseerde cultuur aanmoedigen en bevorderen. 3. Als internal auditors binnen de organisatie gedrag identificeren dat niet in lijn is met de ethische verwachtingen van de organisatie, moeten zij dit probleem melden volgens de toepasselijke beleidslijnen en procedures.	GC als ○ De IAF stimuleert ethiek en heeft hiervoor een juiste werkomgeving (bijv. ethiek training, bespreking in werkoverleg, onderdeel van audits), <i>maar niet alles vindt volgens plan plaats.</i> ○ Als incidenten van niet-integer gedrag tijdens de uitvoering van opdrachten hebben plaatsgevonden, heeft de CAE deze geconstateerd en opgepakt en besproken met de betreffendefunctionaris conform de interne meldregeling. PC als: ○ Interne auditors identificeren en/of rapporteren niet altijd gedrag dat niet in lijn is met de ethische verwachtingen van de organisatie. ○ De CAE pakt Incidenten op, maar bespreekt deze onvoldoende. ○ De IAF heeft een aantal elementen ingericht om ‘eerlijkheid en professionele moed’ te stimuleren, maar in de praktijk kan hier consistentere invulling aan worden gegeven. DNC als: ○ Incidenten worden niet of in onvoldoende mate opgepakt door de CAE en besproken met betreffende medewerker. ○ Interne auditors herkennen niet als gedrag in strijd is met de legitieme en ethische verwachtingen van de organisatie, danwel rapporteren dat niet ○ Internal auditors bevorderen niet een op ethiek gebaseerde cultuur binnen de organisatie.

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

Standaard 1.3	Juridisch en ethisch gedrag 1. Internal auditors mogen zich niet bezighouden met of partij zijn bij enige activiteit die illegaal is of de organisatie of het beroep van internal auditing in diskrediet kan brengen of die de organisatie of haar werknemers kan schaden. 2. Internal auditors moeten de wet- en/of regelgeving die relevant is voor de sector en de rechtsgebieden waarin de organisatie actief is, begrijpen en naleven, inclusief openbaarmaking indien vereist. 3. Als internal auditors schendingen van wet- of regelgeving identificeren, moeten zij dergelijke incidenten melden aan personen of entiteiten die de bevoegdheid hebben om passende actie te ondernemen, zoals vastgelegd in wet- en regelgeving en toepasselijk beleid en procedures.	GC als: - Incidenten vinden plaats, en worden voldoende opgepakt door de CAE en besproken met de relevante betrokkenen. - De werkomgeving is zo ingericht dat Juridisch en Ethisch gedrag wordt gestimuleerd, <i>maar niet alles vindt volgens plan plaats</i>. Voorbeelden zijn: deelname aan trainingen op het gebied van ethiek, relevante wet- en regelgeving; een methodologie voor het omgaan met onethisch / onwettelijk gedrag en contact met de legal counsel in het geval van onethisch / onwettelijk gedrag. PC als: - Het is onvoldoende duidelijk of alle interne auditors kennis hebben van de wet- en regelgeving die relevant is voor de sector en deze voldoende begrijpen en naleven. - De IAF heeft een aantal elementen ingericht om 'juridisch en ethisch gedrag' te stimuleren, maar in de praktijk kan hier consistentere invulling aan worden gegeven. DNC als: - Incidenten worden niet of in onvoldoende mate opgepakt door de CAE en besproken met betreffende medewerker. - Interne auditors hebben onvoldoende kennis van de wet- en regelgeving relevant voor de sector / organisatie. - De werkomgeving is onvoldoende ingericht om juridisch en ethisch gedrag te stimuleren (geen deelname aan trainingen op het gebied van ethiek, relevante wet- en regelgeving; geen methodologie voor het omgaan met onethisch / onwettelijk gedrag en geen contact met de legal counsel in het geval van onethisch / onwettelijk gedrag.)

Principe 2	Bewaar objectiviteit	GA als: - Maximaal 1 PC op de Standaarden (en geen DNC) PA als: - Maximaal twee PC op de Standaarden (en geen DNC) DNA als: - Een DNC op minimaal één van de onderliggende Standaarden
Standaard 2.1	1 Individuele objectiviteit - Internal auditors moeten bij de uitvoering van alle aspecten van internal auditdiensten hun professionele objectiviteit bewaren. - Professionele objectiviteit vereist dat internal auditors een onpartijdige en onbevooroordeelde houding hanteren en oordelen vellen op basis van evenwichtige beoordelingen van alle relevante omstandigheden. Internal auditors moeten zich bewust zijn van mogelijke biases en deze managen.	GC als - De IAF objectiviteit stimuleert en heeft hiervoor een juiste werkomgeving (bijv. opname in charter, daarop gerichte procedures, training), <i>maar niet alles vindt volgens plan plaats.</i> - Aantastingen van objectiviteit die zijn geconstateerd tijdens de uitvoering van opdrachten, zijn gecorrigeerd, opgepakt door de CAE en besproken. PC als: - De IAF heeft een aantal elementen ingericht om objectiviteit te borgen, maar in de praktijk wordt hier niet altijd consistent invulling aan gegeven. - Incidenten /aantastingen zijn gecorrigeerd, maar onvoldoende besproken. DNC als: - Er zijn nauwelijks structurele maatregelen om de objectiviteit te borgen. - Incidenten/aantastingen zijn niet gecorrigeerd. Er zijn situaties voorgekomen waarin (de schijn gewekt is) dat de objectiviteit in gevaar is en/of een partijdige/bevoordeelde houding is aangenomen.
Standaard 2.2	Objectiviteit waarborgen - Internal auditors moeten feitelijke, potentiële en waargenomen aantastingen van de objectiviteit herkennen en vermijden of beperken. - Internal auditors mogen geen tastbare of niet-tastbare zaken aanvaarden, zoals een geschenk, beloning of gunst, die de objectiviteit kunnen aantasten of waarvan wordt aangenomen dat ze de objectiviteit kunnen aantasten.	GC als: - De IAF objectiviteit stimuleert en heeft hiervoor een juiste werkomgeving (bijv. opname in charter, daarop gerichte procedures, training), <i>maar niet alles vindt volgens plan plaats.</i> - Aantastingen van objectiviteit die zijn geconstateerd, zijn gecorrigeerd, opgepakt door de CAE en besproken PC als:

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	3. Internal auditors moeten belangenverstrengelingen vermijden en mogen niet ten onrechte worden beïnvloed door hun eigen belangen of de belangen van anderen, inclusief het senior management of anderen in een gezagspositie, of door de politieke omgeving of andere aspecten van hun omgeving. 4. Bij het uitvoeren van internal auditdiensten moeten internal auditors afzien van de beoordeling van specifieke activiteiten waarvoor zij in het verleden zelf verantwoordelijk waren. De objectiviteit wordt verondersteld te zijn aangetast wanneer een internal auditor assurancediensten uitvoert op een activiteit waarvoor de auditor in de voorgaande 12 maanden verantwoordelijk was. 5. Als de internal auditfunctie assurancediensten moet verlenen waar zij eerder adviesdiensten heeft verleend, moet het hoofd van de internal auditfunctie bevestigen dat de aard van de adviesdiensten de objectiviteit niet schaadt en middelen zodanig toewijzen dat de individuele objectiviteit wordt gemanaged. 6. Op assurance-opdrachten voor functies waarvoor het hoofd van de internal auditfunctie verantwoordelijk is, moet toezicht worden gehouden door een onafhankelijke partij buiten de internal auditfunctie. 7. Als internal auditors adviesdiensten moeten verlenen met betrekking tot activiteiten waarvoor zij voorheen verantwoordelijk waren, moeten zij voordat zij de opdracht aanvaarden mogelijke aantastingen bekendmaken aan de partij die om de diensten vraagt. 8. Het hoofd van de internal auditfunctie moet methodologieën vaststellen om aantasting van de objectiviteit tegen te gaan. 9. Internal auditors moeten de aantasting bespreken en passende maatregelen nemen in overeenstemming met de relevante methodologieën.	○ Met instemming van de hoogste leiding (RvB/CEO) voorafgaand aan de uitvoering van de opdracht is een individuele medewerker betrokken bij een assurance opdracht van specifieke operationele activiteiten (binnen een jaar) waarvoor hij in het verleden verantwoordelijk was en is niet aangegeven welke mitigerende maatregelen er getroffen zijn. ○ In de rapportage over een dergelijke opdracht is geen aandacht besteed aan de bijzondere omstandigheid en is niet aangegeven welke mitigerende maatregelen er getroffen zijn ○ In de rapportage is geen aandacht besteed aan de verantwoordelijkheid die de auditor tot voor kort had voor dit onderdeel. ○ De aantasting is wel besproken, maar niet in overeenstemming met de relevante methodologieën. ○ Er zijn wel maatregelen genomen (na een aantasting), maar deze zijn niet volledig in overeenstemming met de relevante methodologieën. DNC als: ○ Er zijn incidenten geweest waarbij internal auditors tastbare of niet-tastbare zaken aanvaard, zoals een geschenk, beloning of gunst, hebben aanvaard. ○ Er zijn situaties voorgekomen waarin de schijn gewekt is dat de objectiviteit in gevaar is en/of een partijdige/bevoordeelde houding is aangenomen. ○ Er zijn geen passende compenserende maatregelen getroffen wanneer assurance-opdrachten zijn uitgevoerd op auditobjecten waarvoor de internal auditor minder dan 1 jaar geleden nog verantwoordelijk was. ○ Er wordt een assurance-opdracht uitgevoerd bij een onderdeel waar de CAE of auditor minder dan 1 jaar geleden voor verantwoordelijk was en de opdracht wordt niet gemanaged door een geëigende organisatie buiten de IAF. ○ In de opdrachtbespreking of -omschrijving is geen aandacht besteed aan de verantwoordelijkheid die de auditor in het verleden had voor dit onderdeel en de daaruit voortvloeiende beperkingen. ○ De aantasting is niet besproken. ○ Er zijn geen passende maatregelen genomen (na een aantasting). ○ Het hoofd van de internal auditfunctie heeft geen methodologieën vastgesteld om aantasting van de objectiviteit tegen te gaan.
--	--	---

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

Standaard 2.3	Openbaar maken van aantastingen van de objectiviteit 1. Als de objectiviteit feitelijk of in schijn wordt aangetast, moeten de details van de aantasting onmiddellijk aan de betreffende partijen worden bekendgemaakt. 2. Als internal auditors zich bewust worden van een mogelijke aantasting van hun objectiviteit moeten zij de aantasting melden aan het hoofd van de internal auditfunctie of een aangewezen supervisor. 3. Als het hoofd van de internal auditfunctie bepaalt dat een aantasting het vermogen van een internal auditor om taken objectief uit te voeren beïnvloedt, moet het hoofd van de internal auditfunctie de aantasting bespreken met het management van de beoordeelde activiteit, het bestuur en/of het senior management en passende maatregelen bepalen om de situatie op te lossen. 4. Als een aantasting wordt ontdekt die de betrouwbaarheid of waargenomen betrouwbaarheid van de opdrachtbevindingen, -aanbevelingen en/of -conclusies beïnvloedt nadat een opdracht is voltooid, moet het hoofd van de internal auditfunctie deze kwestie bespreken met het management van de beoordeelde activiteit, het bestuur, het senior management en/of andere betrokken belanghebbenden en passende maatregelen bepalen om de situatie op te lossen. 5. Als de objectiviteit van het hoofd van de internal auditfunctie feitelijk of in schijn wordt aangetast, moet het hoofd van de internal auditfunctie dit aan het bestuur melden.	GC als: ○ De IAF openbaarmaking van aantastingen van objectiviteit stimuleert en hiervoor een juiste werkomgeving heeft (bijv. opname in charter, daarop gerichte procedures, training), maar niet alles vindt volgens plan plaats. ○ Aantastingen van objectiviteit die zijn geconstateerd, zijn gemeld en besproken met de juiste personen, <i>maar niet onmiddellijk</i> PC als: ○ De IAF heeft een aantal elementen ingericht om adequate melding te borgen, maar in de praktijk wordt hier niet altijd consistent invulling aan gegeven. ○ Aantastingen van objectiviteit die zijn geconstateerd, zijn gemeld, maar niet aan alle betrokkenen (onmiddellijk). DNC als: ○ Er zijn geen of nauwelijks structurele maatregelen om de openbaarmaking van aantastingen van objectiviteit te borgen. ○ Aantastingen van objectiviteit die zijn geconstateerd, zijn niet gemeld of pas laat of niet aan de belangrijkste partijen.

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

Principe 3	Geef blij van competentie	GA als: - Maximaal 1 PC op de Standaarden (en geen DNC) PA als: - Een PC op de beide Standaarden (en geen DNC) DNA als: - Bij een DNC op minimaal één van de onderliggende Standaarden
Standaard 3.1	Competentie 1. Internal auditors moeten de competenties bezitten of verwerven om hun verantwoordelijkheden goed uit te kunnen voeren. De vereiste competenties omvatten de kennis, vaardigheden en capaciteiten die passen bij iemands functie en verantwoordelijkheden, in verhouding tot het ervaringsniveau. 2. Internal auditors moeten kennis hebben of ontwikkelen van de Global Internal Audit Standards van het IIA. 3. Internal auditors mogen zich alleen bezighouden met die diensten waarvoor zij de noodzakelijke competenties bezitten of kunnen verwerven. 4. Elke internal auditor is verantwoordelijk voor het voortdurend ontwikkelen en toepassen van de competenties die nodig zijn om de professionele verantwoordelijkheden te vervullen. 5. Bovendien moet het hoofd van de internal auditfunctie ervoor zorgen dat de internal auditfunctie als geheel over de competenties beschikt, of de noodzakelijke competenties verwerft, om de internal auditdiensten uit te voeren zoals die zijn beschreven in het internal auditcharter.	GC als: - Maximaal 2 PC (waarvan 1 op R4) en geen DNC PC als: - Meer dan 2 PC / DNC, maar geen DNC op de kritieke R1, 2, 3 of 5 DNC als: - DNC op de kritieke R1, 2, 3 of 5
Standaard 3.2	Voortdurende vaktechnische ontwikkeling 1. Internal auditors moeten hun competenties bijhouden en voortdurend ontwikkelen om de effectiviteit en kwaliteit van de internal auditdiensten te verbeteren. 2. Internal auditors moeten voortdurende vaktechnische ontwikkeling nastreven, waaronder onderwijs en training. 3. Praktiserende internal auditors die professionele internal auditcertificeringen hebben behaald, moeten het beleid voor voortdurende vaktechnische bijscholing volgen en voldoen aan de vereisten die van toepassing zijn op hun certificeringen.	GC als: - Maximaal 1 PC (maar niet op de kritieke R1 of 3) en geen DNC PC als: - Meer dan 1 PC / DNC, maar geen DNC op de kritieke R1 of 3 DNC als: - DNC op R1 of 3

Principe 4	Betracht beroepsmatige zorgvuldigheid	GA als: - Maximaal 1 PC op de Standaarden (en geen DNC) PA als: - Maximaal twee PC op de Standaarden (en geen DNC) DNA als: - Een DNC op minimaal één van de onderliggende Standaarden
Standaard 4.1	Conformiteit met de Global Internal Audit Standards - Internal auditors moeten internal auditdiensten plannen en uitvoeren in overeenstemming met de Global Internal Audit Standards. - De methodologieën van de internal auditfunctie moeten in overeenstemming met de Standaarden worden vastgesteld, gedocumenteerd en onderhouden. - Internal auditors moeten bij het plannen en uitvoeren van internal auditdiensten en het communiceren van de resultaten de Standaarden en de methodologieën van de internal auditfunctie volgen. - Indien de Standaarden worden gebruikt in combinatie met vereisten van andere gezaghebbende instanties, dan moet in communicatie over de internal audit in ook het gebruik van de vereisten van andere instanties worden vermeld. - Als wet- of regelgeving internal auditors of de internal auditfunctie verbiedt zich aan enig deel van de Standaarden te houden, zijn zij desalniettemin gehouden alle andere delen van de Standaarden na te leven en moet dit op passende wijze worden bekendgemaakt. - Wanneer internal auditors niet aan een vereiste kunnen voldoen, moet het hoofd van de internal auditfunctie een beschrijving van de omstandigheid, de genomen alternatieve acties, de impact van de acties en de redenen daarvoor documenteren en communiceren. Vereisten met betrekking tot het melden van non-conformiteit met de Standaarden worden beschreven in Standaarden 8.3 Kwaliteit, 12.1 Interne kwaliteitstoetsing en 15.1 Definitieve communicatie over de opdracht.	<i>Toelichting: een deel van de requirements heeft overlap met andere Standaarden; die worden zodoende daar beoordeeld en behoeven niet opnieuw te worden meegenomen; voor deze Standaard wordt de aandacht daarom vooral gericht op R4 en R6.</i> GC als: - Er bestaat een overzicht van de vereisten waaraan de IAF moet voldoen en er wordt aan andere vereisten naast de GIAS voldaan, maar de IAF heeft dit niet actief gecommuniceerd, maar wel gedocumenteerd in haar eigen documentatie (manual, charter) en de impact beschreven. PC als: - Er dient door de IAF voldaan te worden aan andere vereisten naast de GIAS, maar de IAF heeft geen compleet overzicht van deze vereisten. Er is geen indicatie dat de IAF niet voldoet aan deze (aanvullende) vereisten. - De ‘explain’ (R6) is niet proactief vastgelegd en gedocumenteerd, maar er is aantoonbaar dat de IAF voldoet aan deze (aanvullende) vereisten. DNC als: - Vereisten van andere gezaghebbende instanties of wet- en regelgeving zijn niet gedocumenteerd en gecommuniceerd. - Er wordt in de methodiek en uitvoering afgeweken van de GIAS, maar dat is niet vastgesteld en gedocumenteerd/beargumenteed

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

Standaard 4.2	Beroepsmatige zorgvuldigheid 1. Internal auditors moeten de nodige beroepsmatige zorgvuldigheid betrachten door de aard, omstandigheden en vereisten van de te verlenen diensten te beoordelen, waaronder: • De strategie en doelstellingen van de organisatie. • De belangen van degenen voor wie internal auditdiensten worden verleend en van andere belanghebbenden. • De adequaatheid en effectiviteit van governance-, risicomanagement- en beheersprocessen. • Kosten in verhouding tot de mogelijke baten van de uit te voeren internal auditdiensten. • Omvang en tijdigheid van de werkzaamheden die nodig zijn om de doelstellingen van de opdracht te bereiken. • Relatieve complexiteit, materialiteit of significantie van risico's voor de beoordeelde activiteit. • De waarschijnlijkheid van aanzienlijke fouten, fraude, niet-naleving en andere risico's die van invloed kunnen zijn op de doelstellingen, activiteiten of middelen. • Gebruik van geschikte technieken, hulpmiddelen en technologie	GC als: ○ De IAF maatregelen heeft om de beroepsmatige zorgvuldigheid te stimuleren, <i>maar niet alles vindt volgens plan plaats.</i> ○ Gedurende de audit is onderbouwd afgeweken van de audit doelstelling en/of de audit methodiek. Deze afwijking heeft beperkte impact op de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden en hierbij is rekening gehouden met de aard, de omstandigheden en de vereisten van de te verlenen diensten. PC als: ○ De IAF heeft een aantal elementen ingericht om beroepsmatige zorgvuldigheid te borgen, maar in de praktijk wordt hier niet altijd consistent invulling aan gegeven. ○ Incidenten /aantastingen zijn tijdig gecorrigeerd, maar onvoldoende besproken ○ Er is sprake van onevenredig hoge auditkosten (tijd of inzet van middelen) in relatie tot het onderzoeksdoel, tenzij de opdrachtgever hier bewust voor heeft gekozen. ○ Bij het plannen van de opdracht is beperkt rekening gehouden met de aard en de omstandigheden binnen het object van de audit (bijv. veranderingen) en de behoeften / verwachtingen van de opdrachtgever. DNC als: ○ Er zijn geen of nauwelijks structurele maatregelen om beroepsmatige zorgvuldigheid te borgen ○ Er zijn incidenten, die niet goed zijn opgelost: ○ Er is onvoldoende diepgang geconstateerd bij het identificeren en onderzoeken van significante risico's, waaronder het risico op fraude en non-compliance. ○ Er worden meerdere opdrachten uitgevoerd die niet passen binnen de behoeften/ verwachtingen van de opdrachtgever; ○ De uitvoering schiet ernstig tekort, wat verwijtbaar is aan de IAF vanwege de verkeerde inschatting.
Standaard 4.3	Professionele scepsis 1. Internal auditors moeten bij het plannen en uitvoeren van internal auditdiensten professionele scepsis toepassen.	GC als: ○ De IAF stimuleert 'professionele scepsis' (bijv training, functioneringsgesprekken en bespreking in werkoverleg), <i>maar niet alles vindt volgens plan plaats.</i> ○ Als incidenten hebben plaatsgevonden, zijn ze opgepakt door de CAE en besproken met de betreffende medewerkers.

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	2. Om professionele scepsis te kunnen toepassen, moeten internal auditors: • Zich nieuwsgierig opstellen. • De betrouwbaarheid van informatie kritisch beoordelen. • Duidelijk en eerlijk hun zorgen kenbaar maken en vragen stellen over inconsistente informatie. • Aanvullend bewijs zoeken om een oordeel te kunnen vellen over informatie en verklaringen die mogelijk onvolledig, inconsistent, onjuist of misleidend zijn.	○ Uit de werkdocumenten blijkt aangegeven hoe de internal auditor tijdens de opdracht de informatie heeft verzameld, geëvalueerd en gevalideerd. Deze methoden sluiten niet geheel aan op de opgenomen methodiek in de planningsfasen, maar er is opgenomen waarom gekozen is voor de afwijking. PC als: ○ Er zijn maatregelen om ‘professionele scepsis’ te stimuleren (bijv. training, functioneringsgesprekken en bespreking in werkoverleg), maar in de praktijk wordt hier niet altijd consistent invulling aan gegeven. ○ Incidenten /aantastingen zijn tijdig gecorrigeerd, maar onvoldoende besproken ○ Bevindingen zijn gebaseerd op een enkele bron van informatie en er is geen validatie uitgevoerd door middel van brontriangulatie. DNC als: ○ Er zijn geen of nauwelijks structurele maatregelen om de professionele scepsis te borgen ○ Incidenten/aantastingen zijn niet gecorrigeerd ○ Er is geen opvolging gegeven aan inconsistente informatie en onvoldoende gekeken naar aanvullend bewijs om een oordeel te vellen. ○ De internal auditors hebben niet gevalideerd dat de opgeleverde informatie juist en volledig is (en niet gemanipuleerd).
--	---	--

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

Principe 5	Bewaar vertrouwelijkheid	GA als: - Maximaal 1 PC op de Standaarden (en geen DNC) PA als: - Een PC op de beide Standaarden DNA als: - Een DNC op minimaal één van de onderliggende Standaarden
Standaard 5.1	Gebruik van informatie - Internal auditors moeten bij het gebruik van informatie het relevante beleid en de relevante procedures en wet- en regelgeving volgen. - De informatie mag niet worden gebruikt voor persoonlijk gewin of op een manier die in strijd is met of schadelijk is voor de legitieme en ethische doelstellingen van de organisatie	GC als: - De internal auditor heeft het beleid, procedures, en wet- en regelgeving bij het gebruik van informatie niet gevolgd, maar de afwijking afgestemd met het hoofd van de auditfunctie en gedocumenteerd. PC als: - Er is geen beleidsdocument aanwezig waarin regels en procedures staan vermeld die duidelijk de richtlijnen uiteenzetten voor het gebruik van informatie. Desalniettemin zijn er geen afwijkingen geconstateerd waarbij de informatie is gebruikt voor persoonlijk gewin of op een manier die schadelijk is voor de doelstellingen van de organisatie of de reputatie van de auditfunctie. - De internal auditor volgt het beleid en de procedures grotendeels, maar maakt soms fouten of omissies. Deze fouten of omissies worden achteraf gedocumenteerd. DNC als: - De internal auditor negeert of overtreedt het beleid, de procedures, of wet- en regelgeving bij het gebruik van informatie. - Aantoonbaar is dat de internal auditor bedrijfsinformatie gebruikt voor persoonlijk gewin of op een manier die schadelijk is voor de organisatie.
Standaard 5.2	Bescherming van informatie - Internal auditors moeten zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheden met betrekking tot het beschermen van informatie en respect tonen voor de vertrouwelijkheid, privacy en eigendom van informatie die is verkregen bij het uitvoeren van internal auditdiensten of uit professionele relaties. - Internal auditors moeten de wet- en regelgeving, beleidsregels en procedures met betrekking tot vertrouwelijkheid, privacy en beveiliging	GC als: - De IAF adequate maatregelen heeft voor de bescherming van informatie (bijv. beleid, procedures, training/werkoverleg, bevestiging vertrouwelijkheid), <i>maar niet alles vindt volgens plan plaats.</i> - Aantastingen van de bescherming die zijn geconstateerd tijdens de uitvoering van opdrachten, zijn gecorrigeerd, opgepakt door de CAE en besproken, zoals: - Informatie wordt met individuen of organisaties rechtmatig gedeeld, maar hiervoor is achteraf toestemming verkregen. PC als:

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	van informatie die van toepassing zijn op de organisatie en de internal auditfunctie begrijpen en naleven. 3. Overwegingen die specifiek relevant zijn voor de internal auditfunctie zijn onder meer: • Bewaarneming, bewaring en verwijdering van opdrachtdocumenten. • Vrijgeven van opdrachtdocumenten aan interne en externe partijen. • Omgang met, toegang tot of kopiëren van vertrouwelijke informatie terwijl deze niet langer nodig is. 4. Internal auditors mogen geen vertrouwelijke informatie bekendmaken aan onbevoegde partijen, tenzij er een wettelijke of professionele verantwoordelijkheid bestaat om dit te doen. Internal auditors moeten het risico beheersen dat informatie onbedoeld openbaar of bekend wordt gemaakt. 5. Het hoofd van de internal auditfunctie moet ervoor zorgen dat de internal auditfunctie en de personen die de internal auditfunctie bijstaan zich aan dezelfde beschermingseisen houden	○ Maatregelen (beleid en procedures) voor het bewaren van auditdossiers, en/of het verstrekken van auditdossiers of rapportages aan derde partijen zijn niet eenduidig vastgelegd en/of worden niet periodiek geüpdatet (opzet, bestaan). ○ Incidenten /aantastingen zijn gecorrigeerd, maar onvoldoende besproken, zoals: ▪ De CAE controleert de toegang tot de auditfiles op een periodieke wijze en uit deze controle bleek dat personen ongeoorloofd toegang hebben gehad tot de auditfiles. ▪ De IAF heeft niet voldoende onderzocht of de archiefprocedures bij het verkrijgen van dossier uit het (digitale) archief in orde zijn. ▪ De verkregen toestemming tot het verstrekken van rapporten aan derden is niet gedocumenteerd. DNC als: ○ Er zijn nauwelijks structurele werkende maatregelen om de bescherming van de informatie te borgen ▪ Er zijn geen maatregelen (beleid en procedures) voor het verstrekken van rapportages aan derden of toegang tot de dossiers. ▪ Er is geen retentieperiode vastgesteld en gedocumenteerd waarbinnen auditdossiers bewaard dienen te blijven. ▪ Er zijn geen archiefprocedures die waarborgen dat dossiers gedurende de retentieperiode kunnen worden geraadpleegd. ▪ Er zijn geen (logische en/of fysieke toegangsbeveiligings-) maatregelen genomen die auditdossiers (huidige en archief) afschermen tegen niet-geautoriseerde inzage. ▪ De procedures sluiten niet aan bij de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) en andere van toepassing zijnde regelgeving. ▪ De werking van (logische en/of fysieke toegangsbeveiligings-) maatregelen met betrekking tot niet-geautoriseerde inzage van auditdossiers (huidige en archief) wordt niet periodiek getest ○ Incidenten/aantastingen zijn niet gecorrigeerd.
--	--	---

DOMEIN III	BESTUREN VAN DE INTERNAL AUDITFUNCTIE	
Principe 6	Geautoriseerd door het bestuur <i>Het bestuur stelt het mandaat van de internal auditfunctie vast, keurt het goed en ondersteunt het.</i>	Oprolnorm principe 6 Geautoriseerd door het bestuur: 6.1 Internal auditmandaat 6.2 Internal auditcharter 6.3 Ondersteuning van bestuur en senior management GA als: - Maximaal één PC op Standaard 6.1 of 6.3 PA als: - Een PC op kritieke Standaard 6.2 - Evt. met één DNC op 6.1 of 6.3 DNA als: - Een DNC op 6.2 2 DNC's op 6.1 of 6.3 - Een PC op meer dan 3 kritieke requirements van 6.1, 6.2, 6.3
Standaard 6.1	Internal auditmandaat - Het hoofd van de internal auditfunctie moet het bestuur en het senior management voorzien van de informatie die nodig is om het internal auditmandaat vast te stellen. - In rechtsgebieden en sectoren waar het mandaat van de internal auditfunctie geheel of gedeeltelijk is voorgeschreven in wet- of regelgeving, moeten de wettelijke vereisten van het mandaat zijn opgenomen in het internal auditcharter. - Om het bestuur en het senior management te helpen de scope en de soorten internal auditdiensten te bepalen, moet het hoofd van de internal auditfunctie afstemmen met andere interne en externe assurance-aanbieders om inzicht te krijgen in elkaars rollen en verantwoordelijkheden. Het hoofd van de internal auditfunctie moet het mandaat documenteren of ernaar verwijzen in het internal auditcharter, dat door het bestuur wordt goedgekeurd.	GC als: - Op maximaal 1 requirement een PC wordt gescoord, tenzij deze PC een kritieke requirement is (4, 5, 8 of 10). PC als: - Op maximaal 3 requirements een PC wordt gescoord of 1 requirement een DNC wordt gescoord, tenzij deze PC of DNC een kritieke requirement is (4, 5, 8 of 10). - Op de kritieke requirements 1 PC wordt gescoord DNC als: - Op de kritieke requirements 2 of meer PC of 1 DNC wordt gescoord. - Meer dan 2 DNC.

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	5. Periodiek moet het hoofd van de internal auditfunctie beoordelen of veranderingen in omstandigheden een gesprek met het bestuur en het senior management over het internal auditmandaat rechtvaardigen. 6. Als dit het geval is, moet het hoofd van de internal auditfunctie het internal auditmandaat bespreken met het bestuur en het senior management om te beoordelen of de autoriteit, rol en verantwoordelijkheden de internal auditfunctie nog steeds in staat stellen haar strategie te verwezenlijken en haar doelstellingen te behalen. Essentiële Voorwaarden Bestuur 7. Met het hoofd van de internal auditfunctie en het senior management de passende autoriteit, rol en verantwoordelijkheden van de internal auditfunctie bespreken. 8. Het internal auditcharter goedkeuren, waaronder het internal auditmandaat en de scope en soorten internal auditediensten Essentiële Voorwaarden Sr.Mngt. 9. Deelnemen aan besprekingen met het bestuur en het hoofd van de internal auditfunctie en input geven over de verwachtingen voor de internal auditfunctie waarmee het bestuur rekening moet houden bij het vaststellen van het internal auditmandaat. 10. Het internal auditmandaat ondersteunen in de hele organisatie en de autoriteit bevorderen die aan de internal auditfunctie wordt verleend	
Standaard 6.2	Internal auditcharter 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet een internal auditcharter opstellen en bijhouden waarin ten minste de volgende kenmerken van de internal auditfunctie worden omschreven: a. Doelstelling van Internal Auditing. b. Toezegging tot naleving van de Global Internal Audit Standards. c. Mandaat, inclusief de scope en het soort te leveren diensten, en de verantwoordelijkheden en verwachtingen van het bestuur met betrekking tot de ondersteuning van de internal auditfunctie door het management. d. Positie binnen de organisatie en rapportagerelaties. 2. Het hoofd van de internal auditfunctie moet het voorgestelde charter met het bestuur en het senior management bespreken om te bevestigen	GC als: ○ Op maximaal 1 requirement een PC wordt gescoord, tenzij deze PC een kritieke requirement is (1 of 4). PC als: ○ Op maximaal 2 requirements een PC wordt gescoord of 1 requirement een DNC wordt gescoord, tenzij deze PC of DNC een kritieke requirement is (1 of 4). ○ Op de kritieke requirements 1 PC wordt gescoord DNC als: ○ Op de kritieke requirements 2 of meer PC of 1 DNC wordt gescoord. ○ Meer dan 2 DNC.

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	dat het charter hun begrip en verwachtingen van de internal auditfunctie correct weergeeft Essentiële Voorwaarden Bestuur 3. Met het hoofd van de internal auditfunctie en het senior management andere onderwerpen bespreken die in het internal auditcharter moeten worden opgenomen om een effectieve internal auditfunctie mogelijk te maken. 4. Het internal auditcharter goedkeuren. 5. Het internal auditcharter reviewen met het hoofd van de internal auditfunctie op mogelijke veranderingen die van invloed zijn op de organisatie, zoals de aanstelling van een nieuw hoofd van de internal auditfunctie of veranderingen in het soort, de ernst en de onderlinge afhankelijkheden van risico's voor de organisatie. Essentiële Voorwaarden Sr.Mngt. 6. Met het bestuur en het hoofd van de internal auditfunctie communiceren over de verwachtingen van het management die mogelijke in het internal auditcharter moeten worden opgenomen.	
Standaard 6.3	Ondersteuning van het bestuur en het senior management 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet het bestuur en het senior management voorzien van de informatie die nodig is om de erkenning van de internal auditfunctie in de hele organisatie te ondersteunen en te bevorderen. 2. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de communicatie van het bestuur over de internal auditfunctie met het senior management coördineren zodat het bestuur aan zijn eisen kan voldoen. Essentiële Voorwaarden Bestuur 3. De internal auditfunctie behartigen om deze in staat te stellen de Doelstelling van Internal Auditing te vervullen en haar strategie en doelstellingen na te streven. 4. Samenwerken met het senior management om de onbeperkte toegang van de internal auditfunctie tot de gegevens, documenten, informatie, personeel en fysieke eigenschappen mogelijk te maken die nodig zijn om het internal auditmandaat te vervullen. 5. Ondersteunen van het hoofd van de internal auditfunctie door middel van regelmatige, directe communicatie.	GC als: - Op maximaal 1 requirement een PC wordt gescoord, tenzij deze PC een kritieke requirement is. PC als: - Op maximaal 2 requirements een PC wordt gescoord of 1 requirement een DNC wordt gescoord, tenzij deze PC of DNC een kritieke requirement is (1, 3, 4 of 7). - Op de kritieke requirements 1 PC wordt gescoord DNC als: - Op de kritieke requirements 2 of meer PC of 1 DNC wordt gescoord. - Meer dan 2 DNC.

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	6. Ondersteuning laten zien door: a. Aan te geven dat het hoofd van de internal auditfunctie rapporteert aan een dusdanig niveau binnen de organisatie dat de internal auditfunctie het internal auditmandaat kan vervullen. b. Goedkeuring van het internal auditcharter, het internal auditplan, het budget en het middelenplan. c. Navraag doen bij het senior management en het hoofd van de internal auditfunctie om vast te stellen of eventuele beperkingen op de scope, toegang, autoriteit of middelen van de internal auditfunctie haar beperken om haar verantwoordelijkheden effectief uit te voeren. d. Periodiek overleg met het hoofd van de internal auditfunctie zonder de aanwezigheid van het senior management Essentiële Voorwaarden Sr.Mngt. 7. Ondersteunen van de erkenning van de internal auditfunctie in de hele organisatie. 8. Samenwerken met het bestuur en het management in de hele organisatie om de onbeperkte toegang van de internal auditfunctie tot de gegevens, documenten, informatie, personeel en fysieke eigenschappen mogelijk te maken die nodig zijn om het internal auditmandaat te vervullen.	

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

Principe 7	Onafhankelijk gepositioneerd <i>Het bestuur stelt de onafhankelijkheid en kwalificaties van de internal auditfunctie vast en beschermt deze.</i>	Oprolnorm principe 7 Onafhankelijk gepositioneerd: 7.1 Organisatorische onafhankelijkheid 7.2 Kwalificaties van het hoofd van de Interne Auditfunctie GA als: - o Maximaal één PC op standaard 7.2 PA als: - o Een PC op kritieke Standaard 7.1 Evt. met een DNC op 7.2 DNA als: - o Een DNC op 7.1 en/of een PC op meer dan 3 kritieke requirements van 7.1 of 7.2
Standaard 7.1	Organisatorische onafhankelijkheid 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet in ieder geval eenmaal per jaar de onafhankelijkheid van de internal auditfunctie binnen de organisatie bevestigen aan het bestuur. Dit omvat het communiceren van incidenten waarbij de onafhankelijkheid mogelijk is aangetast en van de acties of waarborgen die zijn aangewend om de aantasting aan te pakken. 2. Het hoofd van de internal auditfunctie moet in het internal auditcharter de rapportagerelaties en de organisatorische positionering van de internal auditfunctie documenteren, zoals bepaald door het bestuur. 3. Het hoofd van de internal auditfunctie moet met het bestuur en het senior management alle huidige of voorgestelde rollen en verantwoordelijkheden bespreken die de onafhankelijkheid van de internal auditfunctie feitelijk of in schijn zouden kunnen aantasten. 4. Het hoofd van de internal auditfunctie moet het bestuur en het senior management adviseren over de soorten waarborgen om feitelijke, mogelijke of waargenomen aantastingen te beheersen. 5. Wanneer het hoofd van de internal auditfunctie één of meer rollen heeft die verder gaan dan internal auditing, moeten de verantwoordelijkheden, de aard van het werk en de vastgestelde waarborgen worden gedocumenteerd in het internal auditcharter.	GC als: - o Op maximaal 2 requirements een PC of DNC wordt gescoord, tenzij deze PC of DNC een kritieke requirement is (1, 2, 3, 10, 13, 17 of 18). (NB hier max 2PC gezien grote aantal requirements) PC als: - o Op maximaal 3 requirements een PC wordt gescoord of 1 requirement een DNC wordt gescoord, tenzij deze PC of DNC een kritieke requirement is (1,2,3,10,13,17 of 18) - o Op de kritieke requirements 1 PC wordt gescoord DNC als: - o Op meer dan 3 kritieke requirements een PC of DNC wordt gescoord.

	6. Als deze verantwoordelijkheidsgebieden onderworpen zijn aan internal auditing, moeten alternatieve processen worden opgezet om assurance te verkrijgen, zoals het aanstellen van een objectieve, competente externe assurance-aanbieder die onafhankelijk rapporteert aan het bestuur. 7. Wanneer de niet-auditverantwoordelijkheden van het hoofd van de internal auditfunctie tijdelijk zijn, moet op deze terreinen tijdens de tijdelijke opdracht en gedurende de daaropvolgende twaalf maanden assurance worden verleend door een onafhankelijke derde partij. 8. Ook moet het hoofd van de internal auditfunctie een plan opstellen om deze verantwoordelijkheden over te dragen aan het management. 9. Als de bestuursstructuur de organisatorische onafhankelijkheid niet ondersteunt, moet het hoofd van de internal auditfunctie de kenmerken van de bestuursstructuur die de onafhankelijkheid beperken, documenteren, evenals alle waarborgen die kunnen worden aangewend om dit principe te verwezenlijken. Essentiële Voorwaarden Bestuur 10. Een directe rapportagerelatie met het hoofd van de internal auditfunctie en de internal auditfunctie tot stand brengen, zodat de internal auditfunctie haar mandaat kan vervullen. 11. De benoeming en het ontslag van het hoofd van de internal auditfunctie autoriseren. • Input leveren aan het senior management ter ondersteuning van de prestatie-evaluatie en beloning van het hoofd van de internal auditfunctie. 12. Het hoofd van de internal auditfunctie de mogelijkheid bieden om belangrijke en gevoelige zaken met het bestuur te bespreken, inclusief vergaderingen zonder de aanwezigheid van het senior management. 13. Eisen dat het hoofd van de internal auditfunctie op een dusdanig niveau in de organisatie wordt gepositioneerd dat internal auditdiensten en -verantwoordelijkheden zonder inmenging van het management kunnen worden uitgevoerd. Deze positionering biedt de organisatorische bevoegdheid en status om zaken rechtstreeks naar het senior management te brengen en zaken indien nodig naar het bestuur te escaleren. 14. De feitelijke of mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid van de internal auditfunctie erkennen bij het goedkeuren van rollen of verantwoordelijkheden voor het hoofd van de internal auditfunctie die buiten de scope van internal auditing vallen.	
--	---	--

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	15. Overleg voeren met het senior management en het hoofd van de internal auditfunctie om passende waarborgen in te stellen als de rollen en verantwoordelijkheden van het hoofd van de internal auditfunctie de onafhankelijkheid van de internal auditfunctie aantasten of lijken aan te tasten. 16. Overleg voeren met het senior management om ervoor te zorgen dat de internal auditfunctie vrij is van inmenging bij het bepalen van de scope ervan, het uitvoeren van internal auditopdrachten en het communiceren van resultaten. Essentiële Voorwaarden Sr.Mngt. 17. De internal auditfunctie op een dusdanig niveau binnen de organisatie positioneren dat zij haar diensten en verantwoordelijkheden zonder inmenging kan uitvoeren, zoals voorgeschreven door het bestuur. 18. De directe rapportagerelatie erkennen van het hoofd van de internal auditfunctie met het bestuur. 19. Overleg voeren met het bestuur en het hoofd van de internal auditfunctie om inzicht te krijgen in eventuele aantasting van de onafhankelijkheid van de internal auditfunctie veroorzaakt door niet-auditrollen of andere omstandigheden, en ondersteunen van de implementatie van passende waarborgen om dergelijke aantastingen te managen. 20. Input leveren aan het bestuur over de benoeming en het ontslag van het hoofd van de internal auditfunctie. 21. Om input van het bestuur vragen over de prestatie-evaluatie en beloning van het hoofd van de internal auditfunctie.	
Standaard 7.2	Kwalificaties van het hoofd van de internal auditfunctie 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet het bestuur helpen inzicht te krijgen in de kwalificaties en competenties van een hoofd van de internal auditfunctie die nodig zijn om de internal auditfunctie te managen. 2. Het hoofd van de internal auditfunctie faciliteert dit inzicht door informatie en voorbeelden te verstrekken van gebruikelijke en toonaangevende kwalificaties en competenties. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de kwalificaties en competenties bijhouden en verbeteren die nodig zijn om de door het bestuur verwachte rollen en verantwoordelijkheden te vervullen. Essentiële Voorwaarden Bestuur	GC als: - Op maximaal 1 requirement een PC of DNC wordt gescoord, tenzij deze PC of DNC een kritieke requirement is (1, 4 of 7) PC als: - Op maximaal 2 requirements een PC wordt gescoord of 1 requirement een DNC wordt gescoord, tenzij deze PC of DNC een kritieke requirement is (1, 4 of 7) - Op de kritieke requirements 1 PC wordt gescoord DNC als: - Op meer dan 2 kritieke requirements een PC of DNC wordt gescoord.

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	3. De vereisten reviews die het hoofd van de internal auditfunctie nodig heeft om de internal auditfunctie te managen, zoals beschreven in Domein IV: Managen van de internal auditfunctie. 4. De rollen en verantwoordelijkheden van het hoofd van de internal auditfunctie goedkeuren en de kwalificaties, ervaring en competenties identificeren die nodig zijn om deze rollen en verantwoordelijkheden uit te voeren. 5. Overleg voeren met het senior management over benoeming van een hoofd van de internal auditfunctie met de kwalificaties en competenties die nodig zijn om de internal auditfunctie effectief te managen en hoogwaardige uitvoering van de internal auditdiensten te garanderen. Essentiële Voorwaarden Sr.Mngt. 6. Overleg voeren met het bestuur om de kwalificaties, ervaring en competenties van het hoofd van de internal auditfunctie te bepalen. 7. De benoeming, ontwikkeling en beloning van het hoofd van de internal auditfunctie mogelijk maken via de HR-processen van de organisatie.	
--	--	--

Principe 8	Onder toezicht van het bestuur	Oprolnorm principe 8 Onder toezicht van het bestuur uit: 8.1 Interactie met het bestuur 8.2 Middelen 8.3 Kwaliteit 8.4 Externe kwaliteitstoetsing GA als : - De onderliggende GIAS-Standaarden ten hoogste één PC heeft, niet zijnde de kritieke Standaarden 8.3 en 8.4. PA als: - Maximaal één PC op de . de kritieke Standaarden 8.3 of 8.4 of - Standaard 8.1 en 8.1 beide een PC hebben of - De GIAS- Standaarden 8.1 en 8.2 ten hoogste 1 DNC hebben. DNA als: - Eén van de kritieke Standaarden 8.3 of 8.4 een DNC heeft of. - Beide GIAS-Standaarden 8.1 en 8.2 een DNC hebben
Standaard 8.1	Interactie met het bestuur - Het hoofd van de internal auditfunctie moet het bestuur voorzien van de informatie die nodig is om zijn toezichthoudende verantwoordelijkheden uit te voeren. Deze informatie kan specifiek door het bestuur worden opgevraagd of kan, naar het oordeel van het hoofd van de internal auditfunctie, waardevol zijn voor het bestuur om zijn toezichthoudende verantwoordelijkheden uit te oefenen. - Het hoofd van de internal auditfunctie rapporteert aan het bestuur en het senior management over: - Het internal auditplan en -budget en de latere belangrijke herzieningen daarvan. (Zie ook Standaarden 6.3 Ondersteuning van het bestuur en het senior management en 9.4 Internal auditplan.) - Wijzigingen die mogelijk van invloed zijn op het mandaat of het charter. (Zie ook Standaarden 6.1 Internal auditmandaat en 6.2 Internal auditcharter.) - Mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid. (Zie ook Standaard 7.1 Organisatorische onafhankelijkheid.)	<i>Volledigheid van de rapportages beoordelen a.d.h.v. 2e requirement).</i> GC als: - Aan maximaal één van de onderliggende aspecten van requirement 2 niet wordt voldaan. PC als: - PC op requirement 2 of - Twee of meer PC's op de overige requirements zijn vastgesteld. DNC als: - Er een DNC in requirement 2 wordt aangetroffen of - Er in meerdere requirements DNC's zijn geconstateerd.

	• Resultaten van internal auditdiensten, inclusief conclusies, thema's, assurance, advies, inzichten en monitoringresultaten. (Zie ook Standaarden 11.3 Communicatie van resultaten, 14.5 Conclusies van de opdracht, en 15.2 Bevestigen van de implementatie van aanbevelingen of actieplannen.) • Resultaten van het programma voor kwaliteitsborging en -verbetering. (Zie ook Standaarden 8.3 Kwaliteit, 8.4 Externe kwaliteitstoetsing, 12.1 Interne kwaliteitstoetsing, en 12.2 Prestatiemeting.) 3. Er kunnen zich gevallen voordoen waarin het hoofd van de internal auditfunctie het niet eens is met het senior management of andere belanghebbenden over de scope, bevindingen of andere aspecten van een opdracht die van invloed kunnen zijn op het vermogen van de internal auditfunctie om haar verantwoordelijkheden uit te voeren. In dergelijke gevallen moet het hoofd van de internal auditfunctie het bestuur voorzien van de feiten en omstandigheden op basis waarvan het bestuur kan overwegen of het, in zijn toezichthoudende rol, moet ingrijpen bij het senior management of andere belanghebbenden. Essentiële Voorwaarden Bestuur 4. Communiceren met het hoofd van de internal auditfunctie om te begrijpen hoe de internal auditfunctie haar mandaat vervult. 5. Overbrengen van het standpunt van het bestuur over de strategieën, doelstellingen en risico's van de organisatie om het hoofd van de internal auditfunctie te helpen bij het bepalen van de internal auditprioriteiten. 6. Verwachtingen stellen met het hoofd van de internal auditfunctie voor: • De frequentie waarmee het bestuur mededelingen wil ontvangen van het hoofd van de internal auditfunctie. • De criteria die bepalen welke kwesties naar het bestuur moeten worden geëscaleerd, zoals aanzienlijke risico's die de risicotolerantie van het bestuur overschrijden. • Het escalatieproces van zaken die van belang zijn voor het bestuur. 7. Inzicht krijgen in de effectiviteit van de governance-, risicomanagement- en beheersprocessen van de organisatie op basis van de resultaten van internal auditopdrachten en gesprekken met het senior management. 8. Met het hoofd van de internal auditfunctie bespreken van meningsverschillen met het senior management of andere belanghebbenden en waar nodig bieden van ondersteuning om het hoofd van de internal auditfunctie in staat te stellen de verantwoordelijkheden	
--	--	--

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	uit te voeren die zijn uiteengezet in het internal auditmandaat. Essentiële Voorwaarden Senior Management 9. Overbrengen van het standpunt van het senior management over de strategieën, doelstellingen en risico's van de organisatie om het hoofd van de internal auditfunctie te helpen bij het bepalen van de internal auditprioriteiten. 10. Het bestuur helpen bij het begrijpen van de effectiviteit van de governance-, risicomanagement- en beheersprocessen van de organisatie. 11. Samenwerken met het bestuur en het hoofd van de internal auditfunctie aan het proces voor het escaleren van zaken die van belang zijn voor het bestuur.	
Standaard 8.2	Middelen 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet evalueren of internal auditmiddelen toereikend zijn om het internal auditmandaat te vervullen en het internal auditplan te verwezenlijken. 2. <i>Als dit niet het geval is, moet het hoofd van de internal auditfunctie een strategie ontwikkelen om toereikende middelen te verkrijgen en het bestuur informeren over de impact van ontoereikende middelen en hoe eventuele tekorten aan middelen zullen worden aangepakt.</i> Essentiële Voorwaarden Bestuur 3. Samenwerken met het senior management om de internal auditfunctie te voorzien van toereikende middelen om het internal auditmandaat te vervullen en het internal auditplan te verwezenlijken. 4. Met het hoofd van de internal auditfunctie ten minste jaarlijks de toereikendheid van de internal auditmiddelen bespreken, zowel in aantal als in capaciteiten, om het internal auditmandaat te vervullen en het internal auditplan te realiseren. 5. Rekening houden met de impact van ontoereikende middelen op het internal auditmandaat en -plan. 6. Overleg voeren met het senior management en het hoofd van de internal auditfunctie over hoe de situatie kan worden verholpen als wordt vastgesteld dat de middelen ontoereikend zijn. Essentiële Voorwaarden Senior Management	<i>Norm voor voldoende middelen wordt gevormd door het (meerjarig) auditplan (9.4). Bij de behandeling van het auditplan in de RvB/AC/RvC dient de spanning tussen het risk-based auditplan en de beschikbare capaciteit (kwantiteit en kwaliteit) zichtbaar te zijn.</i> GC als: - Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirement 2. PC als: - Een PC op requirement 2 - Maximaal 2PC's op de overige requirements - Maximaal één DNC op de requirements (m.u.v. 2) DNC als: - Er een DNC op requirement 2 wordt geconstateerd 3 of meer PC's op de requirements - Meer DNC's op de overige requirements zijn geconstateerd.

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	7. Overleg voeren met het bestuur om de internal auditfunctie te voorzien van toereikende middelen om het internal auditmandaat te vervullen en het internal auditplan te verwezenlijken. 8. Overleg voeren met het bestuur en het hoofd van de internal auditfunctie over eventuele problemen met ontoereikende middelen en over hoe de situatie kan worden verholpen.	
Standaard 8.3	Kwaliteit 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet een programma voor kwaliteitsborging en -verbetering ontwikkelen, implementeren en onderhouden dat alle aspecten van de internal auditfunctie omvat. Het programma omvat twee soorten toetsingen: • Externe toetsingen. (Zie ook Standaard 8.4 Externe kwaliteitstoetsing.) • Interne toetsingen. (Zie ook Standaard 12.1 Interne kwaliteitstoetsing.) 2. Het hoofd van de internal auditfunctie moet ten minste eenmaal per jaar de resultaten van de interne kwaliteitstoetsing communiceren aan het bestuur en het senior management. 3. De resultaten van externe kwaliteitstoetsingen moeten na afloop worden gerapporteerd. 4. In beide gevallen omvat dergelijke communicatie: • De conformiteit van de internal auditfunctie met de Standaarden en de realisatie van prestatiedoelstellingen. • Indien van toepassing, de naleving van wet- en/of regelgeving die relevant is voor internal auditing. • Indien van toepassing, de plannen om de tekortkomingen van de internal auditfunctie en de mogelijkheden voor verbetering aan te pakken. Essentiële Voorwaarden Bestuur 5. Met het hoofd van de internal auditfunctie het programma voor kwaliteitsborging- en verbetering bespreken, zoals uiteengezet in Domein IV: Managen van de internal auditfunctie. 6. Ten minste eenmaal per jaar goedkeuren van de prestatiedoelstellingen van de internal auditfunctie. (Zie ook Standaard 12.2 Prestatiemeting.) 7. Beoordelen van de effectiviteit en efficiëntie van de internal auditfunctie. Een dergelijke beoordeling omvat: • Het beoordelen van de prestatiedoelstellingen van de internal auditfunctie, inclusief de conformiteit ervan met de Standaarden, wet- en regelgeving; vermogen om te voldoen aan het internal	GC als: ○ Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirements 1 t/m 4. PC als: ○ Bij één PC op één van de kritieke requirements 1 t/m 4 ○ Maximaal 2PC's op de requirements 5 t/m 9 of ○ Maximaal 1 DNC op de Standaarden 5 t/m 9 DNC als: ○ Eén DNC op één van de requirements 1 t/m 4 of ○ 3 of meer PC's op de requirements ○ Meerdere DNC's op de requirements 5 t/m 9

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	auditmandaat; en de voortgang richting de voltooiing van het internal auditplan. • In overweging nemen van de resultaten van het programma voor kwaliteitsborging en -verbetering van de internal auditfunctie. • Het bepalen van de mate waarin aan de prestatiedoelstellingen van de internal auditfunctie wordt voldaan. Essentiële Voorwaarden Senior Management 8. Input leveren met betrekking tot de prestatiedoelstellingen van de internal auditfunctie. 9. Samen met het bestuur deelnemen aan een jaarlijkse beoordeling van het hoofd van de internal auditfunctie en de internal auditfunctie.	
Standaard 8.4	Externe kwaliteitstoetsing 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet een plan ontwikkelen voor een externe kwaliteitstoetsing en dit plan bespreken met het bestuur. 2. De externe toetsing moet minimaal één keer in de vijf jaar worden uitgevoerd door een gekwalificeerde, onafhankelijke toetser of onafhankelijk toetsingsteam. Aan de eis van een externe kwaliteitstoetsing kan ook worden voldaan via een zelfevaluatie met onafhankelijke validatie (self assessment with independent validation, SAIV). 3. Bij het selecteren van de onafhankelijke beoordelaar of het onafhankelijke toetsingsteam moet het hoofd van de internal auditfunctie ervoor zorgen dat ten minste één persoon een actieve Certified Internal Auditor®-titel heeft Essentiële Voorwaarden Bestuur 4. Met het hoofd van de internal auditfunctie de plannen bespreken om een externe kwaliteitstoetsing van de internal auditfunctie te laten uitvoeren door een onafhankelijke, gekwalificeerde beoordelaar of een onafhankelijk, gekwalificeerd toetsingsteam. 5. Samenwerken met het senior management en het hoofd van de internal auditfunctie om de scope en frequentie van de externe kwaliteitstoetsing bepalen. 6. Bij het bepalen van de scope van de externe kwaliteitstoetsing rekening houden met de verantwoordelijkheden en wettelijke vereisten van de internal auditfunctie en het hoofd van de internal auditfunctie, zoals beschreven in het internal auditcharter.	<i>Noot: indien AC aangegeven zou hebben geen interesse te hebben in de rapportage, dan dient dat wel in het gesprek met de voorzitter van de AC geverifieerd te worden (en worden opgenomen als punt in de rapportage) .</i> GC als: ○ Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirements 1 t/m 3. PC als: ○ Op één van de kritieke requirements 1 t/m 3 een PC wordt geconstateerd ○ Bij de requirements 4 t/m 12 zijn maximaal 2 PC's geconstateerd ○ Er op de requirements 4 t/m 12 maximaal één DNC is geconstateerd DNC als: ○ Een DNC op één van de kritieke requirements 1 t/m 3 ○ 3 of meer PC's op de requirements ○ Meerdere DNC's op de requirements 4 t/m 12.

	7. Reviewen en goedkeuren van het plan van het hoofd van de internal auditfunctie voor de uitvoering van een externe kwaliteitstoetsing. Deze goedkeuring moet ten minste omvatten: • De scope en frequentie van toetsingen. • De competenties en onafhankelijkheid van de externe beoordelaar of het externe toetsingsteam. • De reden om te kiezen voor een zelfevaluatie met onafhankelijke validatie in plaats van een externe kwaliteitstoetsing. 8. Rechtstreeks bij de beoordelaar opvragen van de volledige resultaten van de externe kwaliteitstoetsing of zelfevaluatie met onafhankelijke validatie. 9. Beoordelen en goedkeuren van de actieplannen van het hoofd van de internal auditfunctie om de geïdentificeerde tekortkomingen en verbetermogelijkheden aan te pakken, indien van toepassing. 10. Goedkeuren van een tijdlijn voor de voltooiing van de actieplannen en bewaken van de voortgang van het hoofd van de internal auditfunctie. Essentiële Voorwaarden Senior Management 11. Samenwerken met het bestuur en het hoofd van de internal auditfunctie om de scope en frequentie van de externe kwaliteitstoetsing bepalen. 12. De resultaten van de externe kwaliteitstoetsing beoordelen, samenwerken met het hoofd van de internal auditfunctie en het bestuur om overeenstemming te bereiken over actieplannen voor de geïdentificeerde tekortkomingen en mogelijkheden voor verbetering, indien van toepassing, en een tijdlijn overeenkomen voor de voltooiing van de actieplannen.	
--	--	--

DOMEIN IV	MANAGEN VAN DE INTERNAL AUDITFUNCTIE	
Principe 9	Plan strategisch	Oprolnorm principle 9 Plan Strategically uit: 9.1 Understanding Governance, Risk Management, and Control Processes 9.2 Internal Audit Strategy 9.3 Methodologies 9.4 Internal Audit Plan 9.5 Coordination and Reliance GA als: - De onderliggende GIAS-Standaarden ten hoogste één PC heeft. (m.u.v. de kritieke Standaarden 9.3 en 9.4) PA als: - Eén van de kritieke Standaarden 9.3 of 9.4 een PC heeft. - De onderliggende GIAS-Standaarden ten hoogste twee PC's hebben. (m.u.v. 9.3 of 9.4) DNA als: - Eén van de GIAS-Standaarden 9.3 of 9.4 een DNC heeft of - Meerdere van de GIAS-Standaarden 9.1, 9.2 of 9.5 een DNC hebben
Standaard 9.1	Inzicht in governance-, risicomanagement- en beheersprocessen - Voor de ontwikkeling van een effectieve internal auditstrategie en een effectief internal auditplan moet het hoofd van de internal auditfunctie de governance-, risicomanagement en beheersprocessen van de organisatie begrijpen. - Om de governanceprocessen te begrijpen, moet het hoofd van de internal auditfunctie overwegen hoe de organisatie: - Strategische doelstellingen vaststelt en strategische en operationele beslissingen neemt. - Toezicht houdt op risicomanagement en beheersing. - Een ethische cultuur bevordert. - Zorgt voor effectief prestatie management en verantwoording. - Haar management- en operationele functies structureert. - Risico- en beheersinformatie door de hele organisatie communiceert.	GC als: - Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements 1 t/m 3. PC als: - Bij de requirements 1 t/m 3 is maximaal 2 PC's geconstateerd of - Eén van de requirements 1 t/m 3 kent een DNC. DNC als: 3 PC's op de requirements - Meerdere requirements kennen een DNC.

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	• Activiteiten en communicatie tussen het bestuur, interne en externe aanbieders van assurancediensten en het management coördineert. 3. Om risicomanagement- en beheersprocessen te begrijpen, moet het hoofd van de internal auditfunctie overwegen hoe de organisatie aanzienlijke risico's identificeert en beoordeelt en passende beheersprocessen selecteert. Dit omvat onder meer inzicht in de manier waarop de organisatie de volgende belangrijke risicogebieden identificeert en beheert: • De betrouwbaarheid en integriteit van de financiële en operationele informatie. • De effectiviteit en efficiency van de bedrijfsactiviteiten en -programma's. • De bescherming van activa. • Naleving van wet- en/of regelgeving.	
Standaard 9.2	Internal auditstrategie 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet een strategie voor de internal auditfunctie ontwikkelen en implementeren waarmee de strategische doelstellingen en het succes van de organisatie worden ondersteund en die aansluit bij de verwachtingen van het bestuur, het senior management en andere belangrijke belanghebbenden. 2. Een internal auditstrategie is een actieplan dat is ontworpen om een lange termijn- of algemene doelstelling te bereiken. De internal auditstrategie moet bestaan uit een visie, strategische doelstellingen en ondersteunende initiatieven voor de internal auditfunctie. Een internal auditstrategie stuurt de internal auditfunctie bij het vervullen van het internal auditmandaat. 3. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de internal auditstrategie periodiek beoordelen met het bestuur en het senior management.	GC als: ○ Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements, niet zijnde requirement 1 PC als: ○ Op requirement 1 een PC wordt geconstateerd. ○ Er (alleen) een DNC op requirement 2 of 3 is. DNC als: ○ DNC op requirement 1 ○ 2 of meer PC's
Standaard 9.3	Methodologieën 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet methodologieën vaststellen om de internal auditfunctie op een systematische en gedisciplineerde manier te sturen bij het implementeren van de internal auditstrategie, het ontwikkelen van het internal auditplan en het voldoen aan de Standaarden. 2. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de effectiviteit van de methodologieën evalueren en deze indien nodig bijwerken om de internal	GC als: ○ Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements, niet zijnde de requirements 1 t/m 2. PC als: ○ Op één van de requirements 1 t/m 2 een PC wordt geconstateerd. ○ Er een DNC op requirement 3 is. DNC als:

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	auditfunctie te verbeteren en te reageren op aanzienlijke veranderingen die van invloed zijn op de functie. 3. Het hoofd van de internal auditfunctie moet zorgen voor training over de methodologieën voor de internal auditors.	○ DNC op één van de requirements 1 t/m 2 ○ 2 of meer PC's
Standaard 9.4	Internal auditplan 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet een internal auditplan opstellen dat het behalen van de doelstellingen van de organisatie ondersteunt. 2. Het hoofd van de internal auditfunctie moet het internal auditplan baseren op een gedocumenteerde beoordeling van de strategieën, doelstellingen en risico's van de organisatie. 3. Deze beoordeling moet gebaseerd zijn op de input van het bestuur en het senior management, alsmede op het inzicht van het hoofd van de internal auditfunctie in de governance-, risicomanagement- en beheersprocessen van de organisatie. 4. De beoordeling moet ten minste eenmaal per jaar plaatsvinden. 5. Het internal auditplan moet: • Rekening houden met het internal auditmandaat en het volledige scala aan overeengekomen internal auditdiensten. • Een omschrijving geven van de internal auditdiensten die de evaluatie en verbetering van de governance-, risicomanagement- en beheersprocessen van de organisatie ondersteunen. • Rekening houden met de dekking van informatietechnologie governance, frauderisico, de effectiviteit van de compliance- en ethische programma's van de organisatie en andere risicovolle gebieden. • De noodzakelijke menselijke, financiële en technologische middelen identificeren die nodig zijn om het plan te voltooien. • Dynamisch zijn en tijdig worden bijgewerkt in antwoord op veranderingen in het bedrijf, de risico's, activiteiten, programma's, systemen, beheersmaatregelen en organisatiecultuur van de organisatie. 6. Het hoofd van de internal auditfunctie moet het internal auditplan indien nodig reviewen en herzien en tijdig communiceren met het bestuur en het senior management over: • De impact van eventuele beperkte middelen op de afdekking door internal audit.	GC als: ○ Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements, niet zijnde de kritieke requirements 1,2, 4, 6 en 8. PC als: ○ Op één of meerdere requirements 1, 2, 4, 6 of 8 een PC wordt geconstateerd; ○ Bij de requirements 3, 5 en 7 maximaal 2 PC's worden geconstateerd. ○ Er op de requirements 3, 5, en 7 maximaal één DNC is geconstateerd DNC als: ○ DNC op één of meerdere requirements 1, 2, 4, 6 of 8 ○ 3 of meer PC's op de requirements ○ Meerdere DNC's op de requirements 3, 5 en 7

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	• De reden voor het niet opnemen in het plan van een assurance-opdracht in een risicovol gebied of activiteit. • Tegenstrijdige eisen aan dienstverlening tussen grote belanghebbenden, zoals verzoeken met hoge prioriteit op basis van opkomende risico's en verzoeken om geplande assurance-opdrachten te vervangen door adviesopdrachten. • Begrenzings van de scope of beperkingen op de toegang tot informatie. 7. Het hoofd van de internal auditfunctie moet het internal auditplan, inclusief aanzienlijke tussentijdse wijzigingen, bespreken met het bestuur en het senior management. 8. Het plan en aanzienlijk wijzigingen van het plan moeten door het bestuur worden goedgekeurd.	
Standaard 9.5	Coördinatie en vertrouwen 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet samenwerken met interne en externe aanbieders van assurance-diensten en afwegen of op hun werk kan worden vertrouwd. Coördinatie van dienstverlening beperkt het uitvoeren van dubbel werk tot een minimum, onderstreept lacunes in de dekking van de belangrijkste risico's en vergroot de algehele toegevoegde waarde van aanbieders. 2. Als het hoofd van de internal auditfunctie niet een passend coördinatieniveau kan bereiken, moet het hoofd van de internal auditfunctie eventuele zorgen melden bij het senior management en, indien nodig, bij het bestuur. 3. Wanneer de internal auditfunctie vertrouwt op het werk van andere aanbieders van assurediensten, moet het hoofd van de internal auditfunctie de basis voor dat vertrouwen documenteren en blijft hij of zij verantwoordelijk voor de conclusies die door de internal auditfunctie worden getrokken.	GC als: ○ Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirement 1 PC als: ○ Op requirement 1 PC wordt geconstateerd ○ Bij de requirements 2 en 3 zijn beide een PC geconstateerd ○ Er op de requirements 2 of 3 maximaal één DNC is geconstateerd DNC als: ○ Een DNC op requirements 1 ○ DNC op zowel requirements 2 als 3.

Principe 10	Manage de middelen	Oprolnorm principe 10 Manage de middelen uit: 10.1 Beheer financiële middelen 10.2 Beheer van personele middelen 10.3 Technische middelen GA als: - Maximaal één PC op één van de Standaarden 10.1 en 10.3 PA als: - Een PC op (de kritieke Standaard) 10.2. - Een DNC op één van de Standaarden 10.1 en 10.3 - Maximaal twee PC op Standaarden 10.1, 10.2 en 10.3. DNA als: - Een DNC op (de kritieke Standaard) 10.2. - Meer dan één DNC op Standaarden 10.1, 10.2 en 10.3. 3 PC op de Standaarden 10.1, 10.2 en 10.3.
Standaard 10.1	Beheer van financiële middelen - Het hoofd van de internal auditfunctie moet de financiële middelen van de internal auditfunctie managen. - Het hoofd van de internal auditfunctie moet een budget opstellen waarmee de internal auditstrategie succesvol kan worden geïmplementeerd en het plan kan worden verwezenlijkt. Het budget omvat de middelen die nodig zijn voor het functioneren van de functie, inclusief training en aanschaf van technologie en hulpmiddelen. - Het hoofd van de internal auditfunctie moet de dagelijkse activiteiten van de internal auditfunctie effectief en efficiënt managen, in overeenstemming met het budget. - Het hoofd van de internal auditfunctie moet het bestuur vragen de begroting goed te keuren.	GC als: - Op requirement 5 een PC wordt gescoord wegens niet tijdig signaal dan staat dit een GC niet in de weg. PC als: - Op 1 tot 3 van de Requirements een PC wordt gescoord DNC als: - Op meer dan 3 van de requirements een PC wordt gescoord - Op 1 van de requirements wordt een DNC gegeven

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	5. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de impact van onvoldoende financiële middelen onmiddellijk communiceren aan het bestuur en het senior management.	
Standaard 10.2	Beheer van personele middelen 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet een aanpak vaststellen voor het werven, ontwikkelen en behouden van internal auditors die gekwalificeerd zijn om de internal auditstrategie met succes te implementeren en het internal auditplan te verwezenlijken. 2. Het hoofd van de internal auditfunctie moet ernaar streven dat de personele middelen geschikt en toereikend zijn en effectief worden ingezet om het goedgekeurde internal auditplan te verwezenlijken. Geschikt verwijst naar de mix van kennis, vaardigheden en capaciteiten; toereikend verwijst naar de hoeveelheid middelen; en effectieve inzet verwijst naar het dusdanig toewijzen van middelen dat het internal auditplan optimaal kan worden verwezenlijkt. 3. Het hoofd van de internal auditfunctie moet met het bestuur en het senior management communiceren over de geschiktheid en toereikendheid van de personele middelen van de internal auditfunctie. 4. Als de functie niet over geschikte en toereikende personele middelen beschikt om het internal auditplan te verwezenlijken, moet het hoofd van de internal auditfunctie bepalen hoe de middelen kunnen worden verkregen of tijdig de impact van de beperkingen aan het bestuur en het senior management communiceren. 5. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de competenties van individuele internal auditors binnen de internal auditfunctie beoordelen en professionele ontwikkeling stimuleren. 6. Het hoofd van de internal auditfunctie moet samenwerken met internal auditors om hen te helpen hun individuele competenties te ontwikkelen door middel van training, feedback door supervisie en/ of mentorschap.	GC als: ○ Maximaal 1 PC op de zes requirements PC als: ○ Maximaal 3 PC's op de zes requirements DNC als: ○ Meer dan 3 PC's of 1 DNC

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

Standaard 10.3	Technische middelen 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet ervoor zorgen dat de internal auditfunctie over technische middelen beschikt ter ondersteuning van het internal auditproces. 2. Het hoofd van de internal auditfunctie moet regelmatig de technische middelen evalueren die door de internal auditfunctie wordt gebruikt en mogelijkheden nastreven om de effectiviteit en efficiëntie te verbeteren. 3. Bij het implementeren van nieuwe technologie moet het hoofd van de internal auditfunctie zorgen voor geschikte training voor internal auditors in het effectieve gebruik van technische middelen. 4. Het hoofd van de internal auditfunctie moet samenwerken met de informatietechnologie- en informatiebeveiligingsfuncties van de organisatie om technische middelen op de juiste manier in te zetten. 5. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de impact van technische beperkingen op de effectiviteit of efficiëntie van de internal auditfunctie melden aan het bestuur en het senior management.	GC als: ○ Maximaal 1 PC niet zijnde 1 of 2 PC als: ○ Requirement 1 of 2 een PC zijn en de rest GC ○ Requirement 1 en 2 GC en maximaal 2 PC of 1 DNC op de andere requirements DNC als: ○ Requirement 1 en 2 beide PC zijn ○ Requirement 1 of 2 een DNC ○ 3 of meer PC's op de requirements ○ Meer dan 1 DNC op 1 van de requirements 3, 4 of 5
---------------------------	---	---

Principe 11	Communiceer effectief	Oprolnorm principe 11 Communiceer effectief uit: 11.1 Opbouwen van relaties en communiceren met belanghebbenden 11.2 Effectieve communicatie 11.3 Communicatie van resultaten 11.4 Fouten en omissies 11.5 Communicatie van de risicoacceptatie GA als: - o Maximaal één PC op één van de Standaarden 11.4 en 11.5 PA als: - o Een PC op (de kritieke Standaarden) 11.1, 11.2, 11.3 - o Een DNC op één van de Standaarden 11.4 en 11.5 - o Maximaal twee PC op Standaarden 11.4 en 11.5. DNA als: - o Een DNC op (de kritieke Standaarden) 11.1, 11.2, 11.3 - o Meer dan één DNC op Standaarden 11.4 en 11.5. - o 3 PC op de Standaarden
Standaard 11.1	Opbouwen van relaties en communiceren met belanghebbenden 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet een aanpak ontwikkelen waarmee de internal auditfunctie relaties en vertrouwen kan opbouwen met de belangrijkste belanghebbenden, waaronder het bestuur, het senior management, het operationeel management, toezichthouders en interne en externe assurance-aanbieders en andere consultants. 2. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de formele en informele communicatie tussen de internal auditfunctie en belanghebbenden bevorderen, en zo bijdragen aan het wederzijds begrip van: • Belangen en zorgpunten van de organisatie. • Benaderingen voor het identificeren en managen van risico's en het bieden van assurance.	GC als: - o Geen PC; alleen GC's op de requirements PC als:. - o PC op 1 of 2 requirements DNC als: - o DNC op 1 of 2 requirements

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	• Rollen en verantwoordelijkheden van betrokken partijen en samenwerkingsmogelijkheden. • Relevante regelgevende vereisten. • Belangrijke organisatorische processen, inclusief de financiële verslaglegging.	
Standaard 11.2	Effectieve communicatie 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet methodologieën opstellen en implementeren om nauwkeurige, objectieve, duidelijke, beknopte, constructieve, volledige en tijdige internal auditcommunicatie te bevorderen.	GC als: • Er is een methodologie opgesteld, waarmee nauwkeurige, objectieve, duidelijke, beknopte, constructieve, volledige en tijdige internal auditcommunicatie wordt gewaarborgd. • Er is in het algemeen sprake van nauwkeurige, objectieve, duidelijke, beknopte, constructieve, volledige en tijdige internal audit communicatie. PC als: • De methodologie is ontoereikend om consistent een nauwkeurige, objectieve, duidelijke, beknopte, constructieve, volledige en tijdige communicatie te waarborgen. • Er is een toereikende methodologie opgesteld, maar deze wordt niet effectief uitgevoerd en periodiek geëvalueerd, waardoor er incidenten zijn waarbij communicatie niet nauwkeurig, objectief, duidelijk, beknopt, constructief, volledig en tijdig is. DNC als: • Er is geen methodologie opgesteld om nauwkeurige, objectieve, duidelijke, beknopte, constructieve, volledige en tijdige internal auditcommunicatie te bevorderen en/of deze methodologie wordt niet gevolgd. • Er is geen sprake van nauwkeurige, objectieve, duidelijke, beknopte, constructieve, volledige en tijdige internal auditcommunicatie.
Standaard 11.3	Communicatie van resultaten 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de resultaten van de internal auditdiensten periodiek - en in voorkomende gevallen voor elke opdracht - aan het bestuur en het senior management communiceren.	GC als: ○ Maximaal 1 PC PC als: ○ Maximaal 3 PC's

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

2. Het hoofd van de internal auditfunctie moet weten wat het bestuur en het senior management verwachten van de aard en timing van de communicatie. 3. <u>Conclusies van opdrachten</u> Het hoofd van de internal auditfunctie moet de definitieve communicatie over de opdracht, inclusief conclusies van de opdracht, reviewen en goedkeuren, en beslissen aan wie en hoe deze wordt verspreid voordat deze wordt uitgegeven. Ook als deze taken worden gedelegeerd aan andere internal auditors, behoudt het hoofd van de internal auditfunctie de algehele verantwoordelijkheid. 4. <u>Conclusies van opdrachten</u> Het hoofd van de internal auditfunctie moet, indien nodig, het advies inwinnen van juridisch adviseurs en/of het senior management voordat de definitieve communicatie wordt vrijgegeven aan partijen buiten de organisatie, tenzij anderszins vereist of beperkt door wet- en/of regelgeving. 5. <u>Thema's</u> De bevindingen en conclusies van meerdere opdrachten kunnen, wanneer ze in hun samenhang worden bekeken, patronen of trends aan het licht brengen, zoals grondoorzaken. Wanneer het hoofd van de internal auditfunctie thema's identificeert die verband houden met de governance-, risicomanagement- en beheersprocessen van de organisatie, moeten deze thema's tijdig worden gecommuniceerd aan het bestuur en het senior management, samen met inzichten, adviezen en/of conclusies. 6. <u>Conclusies op het niveau van de bedrijfseenheid of organisatie</u> Van het hoofd van de internal auditfunctie kan worden verlangd dat op het niveau van de bedrijfseenheid of organisatie een conclusie wordt getrokken over de effectiviteit van governance-, risicomanagement- en/of beheersprocessen vanwege vereisten in de bedrijfstak, wet- en/of regelgeving of de verwachtingen van het bestuur, het senior management en/of andere belanghebbenden. Een dergelijke conclusie weerspiegelt het professionele oordeel van het hoofd van de internal auditfunctie op basis van meerdere	DNC als: ○ Meer dan 3 PC's ○ 1 of meer DNC's
---	--

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	opdrachten en moet worden ondersteund door relevante, betrouwbare en toereikende informatie. 7. <u>Conclusies op het niveau van de bedrijfseenheid of organisatie</u> Bij het communiceren van een dergelijke conclusie aan het bestuur of het senior management moet het hoofd van de internal auditfunctie het volgende vermelden: • Een samenvatting van het verzoek. • De criteria die als basis dienen voor de conclusie, bijvoorbeeld een governanceraamwerk of een risico- en beheersraamwerk. • De scope, inclusief beperkingen en de periode waarop de conclusie betrekking heeft. • Een samenvatting van de informatie die de conclusie ondersteunt. • Bekend maken dat er wordt gesteund op het werk van andere assurance-aanbieders, indien zo.	
Standaard 11.4	Fouten en omissies 1. Als in de definitieve communicatie over een opdracht een significante fout of omissie staat, moet het hoofd van de internal auditfunctie de gecorrigeerde informatie onmiddellijk doorgeven aan alle partijen die de oorspronkelijke communicatie hebben ontvangen. 2. Significantie wordt bepaald aan de hand van criteria die met het bestuur zijn overeengekomen	<i>Toelichting: Deze Standaard zal slechts in uitzonderingsgevallen van toepassing zijn, als er daadwerkelijk sprake is van definitieve communicatie over een opdracht met een significante fout of omissie.</i> <i>Toelichting geen fouten: N.V.T. – tenzij er ook geen procedure is - dan een DNC</i> GC als: ○ Er is sprake van een significante fout(en) of omissie(s) in definitieve communicatie waarbij de CAE de gecorrigeerde informatie onmiddellijk heeft doorgegeven aan alle partijen die de oorspronkelijke communicatie hebben ontvangen. PC:als ○ Er is sprake van een significante fout(en) of omissie(s) in definitieve communicatie waarbij de CAE de gecorrigeerde informatie onvoldoende tijdig heeft doorgegeven aan alle partijen die de oorspronkelijke communicatie hebben ontvangen DNC als: ○ Er is sprake van een significante fout(en) of omissie(s) in definitieve communicatie en de CAE heeft nagelaten om de nodige maatregelen te nemen. ○ Indien geen fout: een procedure ontbreekt

Standaard 11.5	Communicatie van de risicoacceptatie 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet onaanvaardbare risico's communiceren. 2. Wanneer het hoofd van de internal auditfunctie concludeert dat het management een risiconiveau heeft geaccepteerd dat de risicobereidheid of risicotolerantie van de organisatie te boven gaat, moet de kwestie met het senior management worden besproken. 3. Als het hoofd van de internal auditfunctie vaststelt dat de kwestie niet is opgelost door het senior management, moet de kwestie worden geëscaleerd naar het bestuur. Het oplossen van het risico valt niet onder de verantwoordelijkheid van het hoofd van de internal auditfunctie.	<i>Noot: Deze Standaard zal slechts in uitzonderingsgevallen van toepassing zijn, als er daadwerkelijk sprake is van onaanvaardbare risico's voor de organisatie. Indien geen onaanvaardbare risico's: N.V.T. – tenzij er ook geen procedure is - dan een DNC</i> GC als: ○ In geval van acceptatie van risico's dat de risicobereidheid of risicotolerantie van de organisatie te boven gaat, is de kwestie conform de vastgestelde procedure tijdig besproken met en/of geëscaleerd aan RvB/AC/RvC. PC als: ○ De CAE heeft de discussie met RvB niet gedocumenteerd, maar doet wel verslag aan de RvB/AC/RvC over geaccepteerde risico's hoger dan de risico tolerantie. ○ De CAE heeft niet tijdig gecommuniceerd met en/of geëscaleerd aan het RvB/AC/RvC dat de risicotolerantiegrens is overschreden. ○ Het management en/of RvB verschuift de deadline van een oplossing voor belangrijke audit issues en dit wordt door de CAE niet expliciet gemeld aan de AC/RvC DNC als: ○ De CAE heeft niet gecommuniceerd dat de risico tolerantie grens is overschreden ○ Indien geen onaanvaardbaar risico: een procedure ontbreekt

Principe 12	Bevorder kwaliteit	Oprolnorm principe 12 Bevorder kwaliteit uit: 12.1 Interne kwaliteitstoetsing 12.2 Prestatiemeting 12.3 Toezicht op en verbeteren van prestaties in opdrachten GA als: - Maximaal één PC op één van de Standaard 12.3 PA als: - Een PC op (de kritieke Standaarden) 12.1 of 12.2 - Een DNC op Standaard 12.3 DNA als: - Een DNC op (de kritieke Standaard) 12.1 of 12.2 - Meer dan één DNC op de Standaarden 12.1 , 12.2 en 12.3 3 PC op de Standaarden 12.1 , 12.2 en 12.3
Standaard 12.1	Interne kwaliteitstoetsing - Het hoofd van de internal auditfunctie moet interne toetsingen ontwikkelen en uitvoeren, van conformiteit van de internal auditfunctie met de Global Internal Audit Standards, en de voortgang richting de prestatiedoelstellingen. - Het hoofd van de internal auditfunctie moet een methodologie voor interne toetsingen vaststellen, zoals beschreven in Standaard 8.3 Kwaliteit, die het volgende omvat: - Voortdurende monitoring van conformiteit door de internal auditfunctie met de Standaarden en de voortgang richting de prestatiedoelstellingen. - Periodieke zelfevaluaties, of toetsingen door andere personen binnen de organisatie, met voldoende kennis van internal auditpraktijken om conformiteit met de Standaarden te beoordelen. - Communicatie met bestuur en senior management over de uitkomsten van interne toetsingen. - Op basis van de resultaten van periodieke zelfevaluaties moet het hoofd van de internal auditfunctie actieplannen ontwikkelen om gevallen van	GC als: - Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirement 1 PC als: - Maximaal 2 PC's niet zijnde requirement 1 - PC op kritieke requirement 1 DNC als: - Meer dan 2 PC's 1 of meer DNC's

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	non-conformiteit met de Standaarden en mogelijkheden voor verbetering aan te pakken, inclusief een voorgesteld tijdschema voor acties. 4. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de resultaten van periodieke zelfevaluaties en actieplannen communiceren met het bestuur en het senior management. 5. Interne toetsingen moeten worden gedocumenteerd en opgenomen in de evaluatie die wordt uitgevoerd door een onafhankelijke derde partij in het kader van de externe kwaliteitstoetsing van de organisatie. 6. Als non-conformiteit met de Standaarden van invloed is op de algehele scope of werking van de internal auditfunctie, moet het hoofd van de internal auditfunctie de non-conformiteit en de impact ervan melden aan het bestuur en het senior management	
Standaard 12.2	Prestatiemeting 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet doelstellingen ontwikkelen om de prestatie van de internal auditfunctie te evalueren. 2. Het hoofd van de internal auditfunctie moet bij het ontwikkelen van de prestatiedoelstellingen rekening houden met de input en verwachtingen van het bestuur en het senior management. 3. Het hoofd van de internal auditfunctie moet een methodologie voor prestatiemeting ontwikkelen om de voortgang in het behalen van de doelstellingen van de functie te beoordelen en om de continue verbetering van de internal auditfunctie te bevorderen. 4. Bij het beoordelen van de prestaties van de internal auditfunctie moet het hoofd van de internal auditfunctie zo nodig feedback vragen aan het bestuur en het senior management. 5. Het hoofd van de internal auditfunctie moet een actieplan opstellen om problemen en mogelijkheden voor verbetering aan te pakken.	GC als: - Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirement 1 PC als: - Maximaal 2 PC's niet zijnde requirement 1 - PC op kritieke requirement 1 DNC als: - Meer dan 2 PC's 1 of meer DNC's
Standaard 12.3	Toezicht op en verbeteren van prestaties in opdrachten 1. Het hoofd van de internal auditfunctie moet methodologieën voor supervisie van opdrachten, kwaliteitsborging en de ontwikkeling van competenties vaststellen en implementeren. 2. Het hoofd van de internal auditfunctie of een supervisor van de opdracht moet de internal auditors tijdens de opdracht begeleiden, verifiëren dat de werkprogramma's compleet zijn en bevestigen dat de werkdocumenten van de opdracht de bevindingen, conclusies en aanbevelingen afdoende ondersteunen.	GC als: - Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirement 1 PC als: - Maximaal 2 PC's niet zijnde requirement 1 - PC op kritieke requirement 1 DNC als: - Meer dan 2 PC's

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	3. Om de kwaliteit te waarborgen, moet het hoofd van de internal auditfunctie verifiëren of opdrachten worden uitgevoerd in overeenstemming met de Standaarden en de methodologieën van de internal auditfunctie. 4. Om competenties te ontwikkelen, moet het hoofd van de internal auditfunctie de internal auditors feedback geven over hun prestaties en mogelijkheden voor verbetering. 5. <i>De mate van de vereiste supervisie hangt af van de volwassenheid van de internal auditfunctie, de bekwaamheid en ervaring van de internal auditors, en de complexiteit van de opdrachten.</i> Het hoofd van de internal auditfunctie is verantwoordelijk voor supervisie van opdrachten, ongeacht of de opdrachtwerkzaamheden worden uitgevoerd door internal auditmedewerkers of door andere dienstverleners. <i>Verantwoordelijkheid voor supervisie kan worden gedelegeerd aan geschikte en gekwalificeerde personen, maar het hoofd van de internal auditfunctie behoudt de eindverantwoordelijkheid.</i> 6. Het hoofd van de internal auditfunctie moet ervoor zorgen dat het bewijs van supervisie wordt gedocumenteerd en bewaard, in overeenstemming met de gevestigde methodologieën van de internal auditfunctie.	○ 1 of meer DNC's
--	---	--------------------------

DOMEIN V	UITVOEREN VAN INTERNAL AUDITDIENSTEN	<i>Voor de beoordeling van de Standaarden en daarin opgenomen requirements binnen Domein V (Principes 13 t/m 15) wordt gebruik gemaakt van (een representatieve selectie van) dossier-reviews.</i> <i>Hierbij wordt eerst op dossierniveau nagegaan of wordt voldaan aan de genoemde requirements of niet. Vervolgens wordt over de dossiers heen een (totaal)oordeel per requirement bepaald.</i> <i>Hierbij is in de scores uitgegaan van een selectie van 4 dossiers. Indien dat (substantieel) meer is - om sprake te laten zijn van een representatieve selectie – dient de scoresystematiek daarop te worden aangepast.</i> <i>Daarna gaat het totaliseren over de requirements tot een score op de Standaard resp. het totaliseren over de Standaarden tot een score op het principe vergelijkbaar met de andere domeinen. Dit si hieronder per Standaard berschreven.</i> <i>Bij een DNC op één van de dossiers (desnoods aan te vullen met een deelwaarneming van additionele dossiers, die alleen op deze Standaard(en) worden beoordeeld) wordt onderzocht of sprake is van een incidenteel of structureel probleem. Deze root cause analyse zal leiden tot een totaal-oordeel op de requirement over de dossiers heen.</i>
Principe 13	Plan opdrachten effectief	Oprolnorm principe 13 ‘Plan opdrachten effectief’ uit de 6 onderliggende Standaarden. GA als: - o Maximaal één PC op de onderliggende Standaarden PA als: - o Maximaal twee PC’s op de onderliggende Standaarden DNA als: - o Één of meer van de onderliggende Standaarden een DNC heeft.
Standaard 13.1	Communicatie over de opdracht 1. Internal auditors moeten gedurende de hele opdracht effectief communiceren.	<u>Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement:</u> GC als: o Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort.

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	2. Internal auditors moeten de doelstellingen, scope en timing van de opdracht communiceren met het management. 3. Latere wijzigingen moeten tijdig met het management worden gecommuniceerd. 4. Als de internal auditors en het management het aan het eind van een opdracht niet eens zijn over de resultaten van de opdracht, moeten de internal auditors de kwestie bespreken met het management van de beoordeelde activiteit en proberen tot een wederzijds begrip van de kwestie te komen. 5. Als er geen wederzijds begrip kan worden bereikt, mogen internal auditors niet verplicht worden om enig deel van de opdrachtresultaten te wijzigen, tenzij er een geldige reden is om dit te doen. 6. Internal auditors moeten een gevestigde methodologie volgen om beide partijen in staat te stellen hun standpunten kenbaar te maken met betrekking tot de inhoud van de definitieve communicatie over de opdracht en de redenen voor eventuele meningsverschillen over de opdrachtresultaten.	PC als: - Er is sprake van een incidenteel probleem. - Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: - Er is sprake is van een structureel probleem - Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard: GC als: - Er maximaal één PC is op de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirement 2. PC als: - Bij de kritieke requirements 2 is een PC of Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd DNC als: - DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements - DNC op de kritieke requirement 2. 3 of meer PC's op de requirements
Standaard 13.2	Risicobeoordeling in de opdracht 1. Internal auditors moeten inzicht krijgen in de beoordeelde activiteit om de relevante risico's te kunnen beoordelen. Voor adviesdiensten is een formele, gedocumenteerde risicobeoordeling wellicht niet nodig; dit hangt af van wat er met de betreffende belanghebbenden is afgesproken. 2. Om een adequaat inzicht te ontwikkelen, moeten internal auditors betrouwbare, relevante en toereikende informatie identificeren en verzamelen met betrekking tot: De strategieën, doelstellingen en risico's van de organisatie die relevant zijn voor de beoordeelde activiteit.	Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement: GC als: - Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: - Er is sprake van een incidenteel probleem. - Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als:

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	• De risicotolerantie van de organisatie, als deze is vastgesteld. • De risicobeoordeling die het internal auditplan onderbouwt. • De governance-, risicomanagement- en beheersprocessen van de beoordeelde activiteit. • Toepasselijke raamwerken, richtlijnen en andere criteria die kunnen worden gebruikt om te evalueren hoe effectief deze processen zijn. 3. Internal auditors moeten de verzamelde informatie doornemen om te begrijpen hoe processen behoren te functioneren. 4. Internal auditors moeten de risico's die moeten worden gereviewed identificeren door • Het identificeren van de potentieel significante risico's voor de doelstellingen van de beoordeelde activiteit. • Het overwegen van specifieke risico's in verband met fraude. • Het evalueren van de significantie van de risico's en deze voor de review prioriteren. 5. Internal auditors moeten de criteria identificeren die het management gebruikt om te meten of de doelstellingen van de activiteit worden bereikt. <i>Wanneer internal auditors bij eerdere opdrachten de relevante risico's voor een beoordeelde activiteit hebben geïdentificeerd, is alleen een review en actualisering van de eerdere risicobeoordeling voor de opdracht vereist.</i>	○ Er is sprake is van een structureel probleem ○ Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard: GC als: ○ Er maximaal één PC is op de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirement 2. PC als: ○ Bij de kritieke requirement 2 is een PC; ○ Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd ○ Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd DNC als: ○ DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements ○ DNC op de kritieke requirement 2. ○ 3 of meer PC's op de requirements
Standaard 13.3	Doelstellingen en scope van de opdracht 1. Internal auditors moeten de doelstellingen en scope van elke opdracht vaststellen en documenteren. 2. De doelstellingen van de opdracht moeten het doel van de opdracht verwoorden en de specifieke doelstellingen beschrijven die moeten worden bereikt, inclusief de doelstellingen die door wet- en/of regelgeving worden opgelegd. 3. De scope moet vastleggen waar de opdracht op gericht zal zijn, en de grenzen daarvan, door de activiteiten, locaties, processen, systemen, componenten en tijdsperiode te beschrijven, waar in de opdracht aandacht aan moet worden geschonken en welke andere elementen moeten worden gereviewed. De scope moet groot genoeg zijn om de doelstellingen van de opdracht te bereiken. 4. Internal auditors moeten overwegen of de opdracht bedoeld is om assurancediensten of adviesdiensten te verlenen, omdat de	Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement: GC als: ○ Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: ○ Er is sprake van een incidenteel probleem. ○ Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: ○ Er is sprake is van een structureel probleem ○ Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard:

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	verwachtingen van belanghebbenden en de vereisten van de Standaarden afhankelijk van het type opdracht kunnen verschillen. 5. Wanneer beperkingen in de scope worden vastgesteld, moeten deze met het management worden besproken teneinde een oplossing te bereiken. <i>Beperkingen in de scope zijn omstandigheden van de assurance-opdracht, zoals beperkte middelen of beperkingen op de toegang tot personeel, faciliteiten, gegevens en informatie, die internal auditors ervan weerhouden de werkzaamheden uit te voeren zoals verwacht in het werkprogramma van de audit.</i> 6. Als er met het management geen oplossing kan worden bereikt, moet het hoofd van de internal auditfunctie de kwestie van de beperking van de scope volgens een vastgestelde methodologie aan het bestuur voorleggen. 7. Internal auditors moeten de flexibiliteit hebben om wijzigingen aan te brengen in de doelstellingen en scope van de opdracht wanneer uit auditwerkzaamheden blijkt dat dit nodig is naarmate de opdracht vordert. 8. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de doelstellingen en scope van de opdracht alsmede eventuele veranderingen die zich tijdens de opdracht voordoen, goedkeuren.	GC als: - Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirement 2 of 3. PC als: - Bij de kritieke requirements 2 of 3 is een PC; - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd DNC als: - DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements - DNC op de kritieke requirement 2 of 3. 3 of meer PC's op de requirements
Standaard 13.4	Evaluatiecriteria 1. Internal auditors moeten de meest relevante criteria identificeren die moeten worden gebruikt om de aspecten van de beoordeelde activiteit te evalueren, zoals gedefinieerd in de doelstellingen en reikwijdte van de opdracht. <i>Voor adviesdiensten is het identificeren van evaluatiecriteria wellicht niet nodig, afhankelijk van de overeenkomst met relevante belanghebbenden.</i> 2. Internal auditors moeten beoordelen in hoeverre het bestuur en het senior management adequate criteria hebben opgesteld om te bepalen of de beoordeelde activiteit haar doelstellingen heeft bereikt. 3. Als dergelijke criteria adequaat zijn, moeten internal auditors ze gebruiken bij de evaluatie. 4. Als de criteria niet adequaat zijn, moeten internal auditors door middel van overleg met het bestuur en/of het senior management passende criteria identificeren.	<u>Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement:</u> GC als: - Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: - Er is sprake van een incidenteel probleem. - Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: - Er is sprake is van een structureel probleem - Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. <u>Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard:</u> GC als:

		- Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirement 1. PC als: - Bij de kritieke requirement 1 is een PC; - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd DNC als: - DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements - DNC op de kritieke requirement 1. 3 of meer PC's op de requirements
Standaard 13.5	Middelen voor de opdracht Bij het plannen van een opdracht moeten internal auditors de soorten en hoeveelheid middelen identificeren die nodig zijn om de opdracht doelstellingen te verwezenlijken. - Internal auditors moeten rekening houden met: - De aard en complexiteit van de opdracht. - Het tijdsbestek waarbinnen de opdracht moet worden uitgevoerd. - Of de beschikbare financiële, personele en technische middelen geschikt en toereikend zijn om de doelstellingen van de opdracht te behalen. - Als de beschikbare middelen niet geschikt of toereikend zijn, moeten internal auditors de kwestie bespreken met het hoofd van de internal auditfunctie om de nodige middelen te verkrijgen.	<u>Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement:</u> GC als: - Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: - Er is sprake van een incidenteel probleem. - Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: - Er is sprake is van een structureel probleem - Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. <u>Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard:</u> GC als: - Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirement 1. PC als: - Bij de kritieke requirement 1 is een PC; - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

		DNC als: ○ DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements ○ DNC op de kritieke requirement 1. ○ 3 of meer PC's op de requirements
Standaard 13.6	Werkprogramma 1. Internal auditors moeten een werkprogramma voor het behalen van de opdracht doelstellingen opstellen en documenteren. 2. Het werkprogramma van de opdracht moet gebaseerd zijn op de informatie die is verkregen tijdens de opdracht planning, inclusief, indien van toepassing, de resultaten van de risicobeoordeling in de opdracht. 3. In het werkprogramma van de opdracht moet het volgende zijn opgenomen: • Criteria die moeten worden gebruikt om elke doelstelling te evalueren. • Taken om de doelstellingen van de opdracht te behalen. • Methodologieën, inclusief de te gebruiken analyseprocedures en hulpmiddelen om de taken uit te voeren. • Internal auditors die zijn toegewezen om de verschillende taken uit te voeren. 4. Het hoofd van de internal auditfunctie moet het werkprogramma van de opdracht reviewen en goedkeuren voordat het wordt geïmplementeerd en vervolgens steeds onmiddellijk nadat er wijzigingen zijn aangebracht.	<u>Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement:</u> GC als: ○ Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: ○ Er is sprake van een incidenteel probleem. ○ Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: ○ Er is sprake is van een structureel probleem ○ Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. <u>Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard:</u> GC als: ○ Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirement 1 of 2. PC als: ○ Bij de kritieke requirements 1 of 2 is een PC; ○ Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd ○ Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd DNC als: ○ DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements ○ DNC op de kritieke requirement 1 of 2. ○ 3 of meer PC's op de requirements

Principe 14	Voer opdrachtwerkzaamheden uit	Oprolnorm principe 14 'Voer opdrachtwerkzaamheden uit' uit de 6 onderliggende Standaarden. GA als: - Maximaal één PC op de onderliggende Standaarden PA als: - Maximaal twee PC's op de onderliggende Standaarden DNA als: - Één of meer van de onderliggende Standaarden een DNC heeft.
Standaard 14.1	Informatie verzamelen voor analyse en evaluatie - Om analyses en evaluaties uit te voeren, moeten internal auditors informatie verzamelen die: - Relevant is –in overeenstemming met de doelstellingen van de opdracht, binnen de scope van de opdracht, en draagt bij aan het opstellen van opdrachtresultaten. - Betrouwbaar is –feitelijk en actueel. Internal auditors gebruiken hun professionele scepsis om te evalueren of de informatie betrouwbaar is. Informatie is betrouwbaarder als deze: - Direct door een internal auditor of van een onafhankelijke bron is verkregen. - Is bevestigd. - Is verkregen via een systeem met effectieve governance-, risicomanagement- en beheersprocessen. - Toereikend is – met behulp van de informatie kunnen internal auditors analyses en evaluaties uitvoeren en kan een verstandig, goed geïnformeerd en competent persoon het werkprogramma van de opdracht herhalen en daarbij dezelfde conclusies trekken als de internal auditor. - Internal auditors moeten evalueren of de informatie relevant en betrouwbaar is en of deze toereikend is zodat de analyses een redelijke basis vormen voor het formuleren van mogelijke bevindingen en conclusies van de opdracht.	<u>Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement:</u> GC als: - Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: - Er is sprake van een incidenteel probleem. - Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: - Er is sprake is van een structureel probleem - Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. <u>Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard:</u> GC als: - Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirements 2, 3 en 4 PC als: - Bij de kritieke requirements is een PC;

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	3. Wanneer het bewijs niet relevant, betrouwbaar of toereikend is om de bevindingen van de opdracht te ondersteunen, moeten internal auditors bepalen of er aanvullende informatie moet worden verzameld voor analyses en evaluatie. 4. Als geen relevant bewijs kan worden verkregen, moeten internal auditors bepalen of ze het wel als een bevinding kunnen identificeren	- o Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd - o Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd DNC als: - o DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements - o DNC op de kritieke requirement. - o 3 of meer PC's op de requirements
Standaard 14.2	Analyses en mogelijke bevindingen in de opdracht 1. Om mogelijke bevindingen in de opdracht vast te stellen, moeten internal auditors relevante, betrouwbare en toereikende informatie analyseren. <i>Voor adviesdiensten is het verzamelen van bewijs met het oog op het vaststellen van bevindingen wellicht niet nodig, afhankelijk van de overeenkomst met relevante belanghebbenden.</i> 2. Internal auditors moeten informatie analyseren om te bepalen of er een verschil is tussen de evaluatiecriteria en de huidige staat van de beoordeelde activiteit, ook wel de 'toestand' genoemd. 3. Internal auditors moeten de toestand vaststellen door gebruik te maken van tijdens de opdracht verzamelde informatie en bewijs. 4. Een verschil tussen de criteria en de toestand duidt op een mogelijke bevinding die moet worden vermeld en nader geëvalueerd. 5. Als initiële analyses niet voldoende bewijs leveren om een mogelijke bevinding te ondersteunen, moeten internal auditors de nodige professionele zorgvuldigheid betrachten om te bepalen of aanvullende analyses nodig zijn. 6. Als aanvullende analyses nodig zijn, moet het werkprogramma dienovereenkomstig worden aangepast en worden goedgekeurd door het hoofd van de internal auditfunctie. 7. Als internal auditors vaststellen dat er geen aanvullende analyses nodig zijn en er geen verschil is tussen de criteria en de toestand, moeten de internal auditors in de conclusie van de opdracht assurance verschaffen over de effectiviteit van de governance-, risicomanagement- en beheersprocessen van de activiteit	<i>Noot voor Adviesdiensten: afhankelijk van de scope van adviesdiensten gelden de in deze Standaard genoemde vereisten mogelijk niet. Mogelijk is het niet noodzakelijk om informatie te analyseren om bevindingen te ondersteunen.</i> <u>Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement:</u> GC als: - o Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: - o Er is sprake van een incidenteel probleem. - o Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: - o Er is sprake is van een structureel probleem - o Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. <u>Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard:</u> GC als: - o Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirements 2, 4 of 5 PC als: - o Bij de kritieke requirements is een PC; - o Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd - o Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd DNC als:

		○ DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements ○ DNC op de kritieke requirement. ○ 3 of meer PC's op de requirements
Standaard 14.3	Evaluatie van bevindingen 1. Internal auditors moeten elke mogelijke bevinding in de opdracht evalueren om de significantie ervan te bepalen. 2. Bij het evalueren van mogelijke bevindingen moeten internal auditors samenwerken met het management om, indien mogelijk, de grondoorzaken te identificeren, de mogelijke gevolgen vast te stellen en de significantie van het probleem te evalueren. 3. Om de significantie van het risico te bepalen, moeten internal auditors rekening houden met de waarschijnlijkheid dat het risico zich voordoet en de impact die het risico kan hebben op de governance-, risicomanagement- of beheersprocessen van de organisatie. 4. Als internal auditors vaststellen dat de organisatie aan een significant risico is blootgesteld, moet dit als bevinding worden gedocumenteerd en gecommuniceerd. 5. Internal auditors moeten bepalen of andere risico's als bevindingen moeten worden gerapporteerd, op basis van de omstandigheden en vastgestelde methodologieën. 6. Internal auditors moeten elke bevinding prioriteren op basis van de significantie ervan, met behulp van methodologieën die zijn vastgesteld door het hoofd van de internal auditfunctie.	<i>Noot voor Adviesdiensten: afhankelijk van de scope van adviesdiensten gelden de in deze Standaard genoemde vereisten mogelijk niet. Mogelijk is het niet noodzakelijk om informatie te analyseren om bevindingen te ondersteunen.</i> <u>Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement:</u> GC als: ○ Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: ○ Er is sprake van een incidenteel probleem. ○ Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: ○ Er is sprake is van een structureel probleem ○ Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. <u>Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard:</u> GC als: ○ Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirements. 1, 4, 6 PC als: ○ Bij de kritieke requirements is een PC; ○ Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd ○ Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd DNC als: ○ DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements ○ DNC op de kritieke requirement. ○ 3 of meer PC's op de requirements

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

Standaard 14.4	Aanbevelingen en actieplannen - Internal auditors moeten bepalen of ze aanbevelingen opstellen, actieplannen van het management opvragen, of met het management samenwerken om overeenstemming te bereiken over acties, om: - De verschillen tussen de vastgestelde criteria en de huidige toestand op te lossen. - Geïdentificeerde risico's tot een aanvaardbaar niveau te beperken. - De grondoorzaak van de bevinding aan te pakken. - De beoordeelde activiteit te bevorderen of te verbeteren. - Bij het opstellen van aanbevelingen moeten internal auditors de aanbevelingen bespreken met het management van de beoordeelde activiteit. - Als internal auditors en het management het niet eens zijn over de aanbevelingen en/of actieplannen voor de opdracht, moeten internal auditors een vastgestelde methodologie volgen om beide partijen in staat te stellen hun standpunten en beweegredenen kenbaar te maken en met een oplossing te komen.	<u>Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement:</u> GC als: - Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: - Er is sprake van een incidenteel probleem. - Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: - Er is sprake is van een structureel probleem - Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. <u>Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard:</u> GC als: - Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirements 2, 3 PC als: - Bij de kritieke requirements is een PC; - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd DNC als: - DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements - DNC op de kritieke requirement. 3 of meer PC's op de requirements
Standaard 14.5	Conclusies van de opdracht Internal auditors moeten een conclusie van de opdracht opstellen waarin de resultaten van de opdracht worden samengevat in relatie tot de doelstellingen van de opdracht en de doelstellingen van het management.	<u>Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement:</u> GC als: - Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: - Er is sprake van een incidenteel probleem.

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	2. De conclusie van de opdracht moet een samenvatting vormen van het professionele oordeel van de internal auditors over de algemene significantie van de samengevoegde bevindingen in de opdracht. 3. De conclusies van een assurance-opdracht moeten het oordeel van de internal auditors omvatten over de effectiviteit van de governance-, risicomanagement- en/of beheersprocessen van de beoordeelde activiteit, inclusief een aanduiding van wanneer de processen effectief zijn	- Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: - Er is sprake is van een structureel probleem - Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard: GC als: - Er is geen PC of DNC PC als: - Bij de kritieke requirements is 1 PC; DNC als: - DNC op de kritieke requirement. 2 of meer PC's op de kritieke requirements
Standaard 14.6	Documentatie van de opdracht 1. Internal auditors moeten informatie en bewijsmateriaal documenteren ter ondersteuning van de opdrachtresultaten. 2. De analyses, evaluaties en ondersteunende informatie die relevant zijn voor een opdracht moeten zodanig worden gedocumenteerd dat een goed geïnformeerde, zorgvuldige internal auditor, of een vergelijkbaar goed geïnformeerd en competent persoon, het werk kan herhalen en tot dezelfde resultaten zal komen. 3. Internal auditors en de supervisor van de opdracht moeten de opdrachtdocumentatie reviewen op juistheid, relevantie en volledigheid. 4. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de opdrachtdocumentatie reviewen en goedkeuren. 5. Internal auditors moeten opdrachtdocumentatie bewaren in overeenstemming met de relevante wet- en/of regelgeving en het beleid en de procedures van de internal auditfunctie en de organisatie.	<i>Noot: Het adagium voor het bijhouden van het dossier is "Niet gedocumenteerd is niet gedaan".</i> <i>Het dossier dient enerzijds in overeenstemming te zijn met het beleid en wet/regelgeving, anderzijds compleet te zijn.</i> Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement: GC als: - Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: - Er is sprake van een incidenteel probleem. - Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: - Er is sprake is van een structureel probleem

		- Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. <u>Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard:</u> GC als: - Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirements. 2, 5 PC als: - Bij de kritieke requirements is een PC; - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd DNC als: - DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements - DNC op de kritieke requirement. 3 of meer PC's op de requirements
--	--	---

Principe 15	Communiceer opdrachtresultaten en monitor actieplannen	Oprolnorm principe 15 ‘Communiceer opdrachtresultaten en monitor actieplannen’ uit de 2 onderliggende Standaarden. GA als: - Maximaal één PC op de onderliggende Standaarden PA als: - Maximaal twee PC’s op de onderliggende Standaarden DNA als: - Één of meer van de onderliggende Standaarden een DNC heeft.
Standaard 15.1	Definitieve communicatie over de opdracht - Voor elke opdracht moeten internal auditors een definitieve communicatie opstellen waarin de doelstellingen, scope, aanbevelingen en/of actieplannen, indien van toepassing, en conclusies van de opdracht zijn opgenomen. - De definitieve communicatie voor assurance-opdrachten moet ook het volgende bevatten: - De bevindingen en hun significantie en prioritering. - Een uitleg van beperkingen in de scope, indien aanwezig. - Een conclusie over de effectiviteit van de governance-, risicomanagement- en beheersprocessen van de beoordeelde activiteit. - In de definitieve communicatie moeten de personen worden genoemd die verantwoordelijk zijn voor het afhandelen van de bevindingen, alsmede de geplande datum waarop de acties voltooid moeten zijn. - Wanneer internal auditors zich ervan bewust worden dat het management vóór de definitieve communicatie met betrekking tot een bevinding acties heeft geïnitieerd of afgerond, moeten die acties in de communicatie worden opgenomen. - De definitieve communicatie moet accuraat, objectief, duidelijk, beknopt, constructief, volledig en tijdig zijn, zoals beschreven in Standaard 11.2 Effectieve communicatie. - Internal auditors moeten ervoor zorgen dat de definitieve communicatie wordt gereviewed en goedgekeurd door het hoofd van de internal auditfunctie voordat deze wordt uitgegeven.	<u>Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement:</u> GC als: - Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: - Er is sprake van een incidenteel probleem. - Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: - Er is sprake is van een structureel probleem - Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. <u>Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard:</u> GC als: - Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirements 2, 3, 6, 7 PC als: - Bij de kritieke requirements is een PC; - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd - Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd DNC als: - DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements

DO o.b.v. GIAS – versie 1.0 – 16-12-2024

	7. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de definitieve communicatie verspreiden onder partijen die ervoor kunnen zorgen dat er voldoende aandacht wordt besteed aan de resultaten. 8. Als de opdracht niet in overeenstemming met de Standaarden wordt uitgevoerd, moet de definitieve communicatie van de opdracht de volgende details over de non-conformiteit vermelden: • Standaard(en) waarvoor de non-conformiteit geldt. • De reden(en) van de non-conformiteit. • Impact van de non-conformiteit op de bevindingen en conclusies van de opdracht.	○ DNC op de kritieke requirement. ○ 3 of meer PC's op de requirements
Standaard 15.2	Bevestigen van de implementatie van aanbevelingen of actieplannen 1. Internal auditors moeten, volgens een vastgestelde methodologie, bevestigen dat het management de aanbevelingen van de internal auditors of de actieplannen van het management heeft geïmplementeerd Dat omvat: • Het informeren naar de voortgang van de implementatie. • Het uitvoeren van vervolbeoordelingen met behulp van een risicogebaseerde aanpak. • Het bijwerken van de status van de acties van het management in een volgsysteem. 2. Bij de omvang van deze procedures moet rekening worden gehouden met de significantie van de bevinding. 3. Als het management op de vooraf bepaalde voltooiingsdata geen vooruitgang heeft geboekt bij het implementeren van de maatregelen moeten de internal auditors een verklaring van het management verkrijgen en documenteren, en de kwestie bespreken met het hoofd van de internal auditfunctie. Het hoofd van de internal auditfunctie is verantwoordelijk voor het bepalen of het senior management, door uitstel of door niets te doen, een risico heeft geaccepteerd dat de risicotolerantie te boven gaat. (Zie ook Standaard 11.5 Communicatie van de risicoacceptatie.)	Toelichting: De auditor neemt niet de verantwoordelijkheid of het eigenaarschap van een actie over, maar heeft een bewakende functie. Het is mogelijk dat de monitoring (mogelijk ook van actiepunten vanuit andere assurance providers) wordt ingevuld door een andere functie, bijvoorbeeld vanuit de tweede lijn. Hoofd IAF dient dan zowel de resultaten daarvan als de werking van dit systeem te bewaken. Stap 1: oprol over de dossiers naar score per requirement: GC als: ○ Indien op het niveau van de vereisten in de Standaard maximaal 1 dossier een DNC of een PC scoort. PC als: ○ Er is sprake van een incidenteel probleem. ○ Indien maximaal 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de specifieke afwijkende vereisten blijkt dat die dossiers het probleem niet kennen. DNC als: ○ Er is sprake is van een structureel probleem ○ Indien meer dan 2 dossiers een DNC of PC scoren op het niveau van de vereisten in de Standaard en waarbij uit een uitbreiding van de dossierselectie op de afwijkende vereisten dat het een incidenteel probleem blijkt. Stap 2: oprol van score per requirement naar score voor de Standaard: GC als: ○ Er maximaal één PC is bij de onderliggende requirements niet zijnde de kritieke requirements 1 en 3 PC als:

		○ Bij de kritieke requirements is een PC; ○ Bij de niet kritieke requirements is maximaal 2 PC geconstateerd ○ Bij de niet kritieke requirements is maximaal 1 DNC is geconstateerd DNC als: ○ DNC op meer dan één van de niet kritieke requirements ○ DNC op de kritieke requirement. ○ 3 of meer PC's op de requirements
--	--	--